

LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 38

★ ★ ★ ★ ★

Ozone Park, N. Y., 11417 Penkt., gegužės (May) 14, 1965

★ ★ ★ ★ ★

METAI 54-ieji

KRISLAI

Apie "suvienijimus"
Nuo ko reikėtų pradėti?
M. Šumausko žodis
Gėda tokiems vadams!
Apie vilniečių sambūrį

— Rašo R. Mizara —
Kaip saltojo karo rezultatas, šiandien yra—
Du Vietnamai — šiaurės ir Pietų.
Dvi Korėjos — šiaurės ir Pietų.
Dvi Vokietijos — Rytų ir Vakaru.
Mūsų vyriausybė priešinosi suvienyti Vietnamą ir Korėją, bet ji stoja už Vokietijų suvienijimą.
Šiuo metu Londone vyksta NATO valstybių konferencija — slapti posėdžiai. Dalyvauja ten ir JAV Valstybės sekretorius Dean Rusk, Vokietijų suvienijimo į vieną valstybę klausimas, sakoma, busias svarbiausias dienotvarkio numeris.

—
Abejojame, ar iš tų šiaudų bus grūdų. Rezolucija NATO valstybės gali priimti, bet kaip ją gyveniman praveisti? Vokietijos Demokratinė Respublika — socialistinė, ir ji įeina į socialistinių valstybių bloką. Vokietijos Federatyvinė Respublika — buržuazinė: ji įeina į NATO valstybių bloką. Ją ginkluoja Jungtinės Valstijos, ją imperialistai ruošia karui prieš Tarybų Sąjungą.

—
Tai kaip gi šias šalis dabar galima suvienyti? Pagaliau, kam reikia dabar jas vienyti?
Vyriausias reikalas turėtų būti: sudaryti su abiem Vokietijom taikos sutartį, sumegzti su abiem diplomatinius ir prekybinius santus. Ir tegu jos gyvuoja. Išgailui, jei jos nerės, pačios susivienys.

—
"Vienijimo" darbą reikėtų pradėti pirmiausia Vietname. Pietų Vietnamo liaudis kovoja už laisvę ir už vienybę su šiaurės Vietnamu. Mūsų vyriausybė, tačiau, tam priešinosi. Ar tenka aiškinti, kad šiuo metu vyksta karas Vietname kaip tik vedamas prieš Vietnamo apvienijimą?!

—
Gegužės 8 ir 9 dienomis vyko Tarybų Sąjungoje vyko didžiuliai masiniai mitingai garbingai 20-metinei sukaikčiai pažymėti. Juk tai tomis 1945 metų dienomis hitlerinė Vokietija buvo pakludyta. Berlyne hitleriniai generolai pasirašė po besąlyginio pasidavimo sutartimi, kurią pateikė Tarybų Sąjunga.

—
Gegužės 8 diena Vilniuje turėtų klausimu įvyko iškilmingas mitingas, kuriame pagrindinę kalbą pasakė Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininkas Motiejus Šumauskas.

—
"Tiems, kurie puoselėja agresyviuos planus, sakė jis, pravartu priminti antrojo pasaulinio karo pamokas. Taika šiandien saugo galinga socialistinė stovykla ir visuose kontinentuose išaugusios taikos šalininkų jėgos..."

—
Kova prieš karą Vietname mūsų šalyje vis auga, plečiasi. Joje ypatingai didelį vaidmenį atlieka švietėjai — universitetų profesoriai, dėstytojai, na, ir studentai.
Šių metų birželio 8 d. Madison Square Gardene (Niujorko) ruošiamas didžiulis protesto mitingas prieš šį karą.
I kovą įsitraukia ir dvasininkai.

—
Saldžiai snaudžia tik AFL-CIO vadovai. Ir ne tik "snaudžia", o varžo tuos, kurie ryž-

AMERIAKOS MOKSLININKAI PASMERKĖ KARĄ VIETNAME

Jie reikalauja sulaikyti šiaurės Vietnamo bombardavimą

New Yorkas. — Sekmadienį, gegužės 9 dieną, "The New York Times" patalpino vis tūkstančio mokslininkų atsakymą JAV Valstybės sekretoriui D. Ruskui. Už virš pusę puslapio pareiškimo idėjimą dienraščiui jie sumokėjo \$6,500, kad žmonės išgirstų jų balsą.

—
Po to, kai Jungtinių Valstijų bombonešiai pradėjo bombarduoti šiaurės Vietnamo respubliką, o Ruskas, McNamara ir Tayleris ėmė plėsti karą pietryčių Azijoje, sujudo mūsų šalies mokslininkai. Kaip žinia, kunigai, rabinai ir taikos šalininkai reikalauja baigti karą. Neseniai tilpo spaudoje 2,700 mokslininkų atsaukimas: "Prezidente, vardan dievo sulaikyk karą"

—
Valstybės sekretorius Ruskas balandžio 25 dieną piktai išstojo prieš mokslininkus, kurie neremia dabartinės JAV karo plėtimo politikos.

—
Mokslininkai cituoja prezidento kalbą iš 1965 metų kovo 25 dienos, kada jis sakė, kad JAV siekia laikytis 1954 metų Zenevoje padarytų nutarimų, jų tarpe siekia abiejų Vietnamų vienybės.

—
Mokslininkai įrodė, kad šiaurės Vietnamo respublikai siekė abudu Vietnamus suvienyti, kaip Zenevoje buvo nutarta, pravedant balsavimus 1956 metų liepos mėnesį, bet atsisakė nuobalsavimų Pietų Vietnamo valdžia su Jungtinių Valstijų vyriausybės užgyrimu. Reikia, už tai, kad yra dvi Vietnamo valstybės, atsakomybė gula ant Pietų Vietnamo ir JAV vyriausybių.

—
Mokslininkai sako, kad JAV vyriausybės pareiškimai, jog ji pietryčių Azijoje siekia taikos, tai tik žodžiai, kurie nesiderina su veikla. Jie sako, kad kasdieniniai JAV bombardavimai šiaurės Vietnamo kenkia Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos taikingam sugyvenimui.

—
Istorija pasmerks neva darbininkų vadovus, tarnaujancius imperialistams.

—
Grįžęs iš vilniečių suvažiavimo Čikagoje, Pr. Buknys sako:
— Sambūris buvo geras. "Vilnis" turi uolius patriotus, kurie rūpinasi laikraščio reikalais. Suvažiavimo proga "Vilniai" sudėta apie devyni tūkstančiai dolerių.

—
Na, o mes, laisviečiai, galvosime apie sekamuosius metus, kai "Laisvė" minės savo 55-rių metų gyvavimo sukaktį.

—
mūi. Jie sako, kad baisūs naikinimo ir barbarizmo bombardavimai moraliai kenkia Amerikos geram vardui". Jie, tarp kitko, sako:
"Pasaulinė opinija neremia Jungtinių Valstijų militarinius veiksmus Vietname... Jungtinės Valstijos turi pakankamai militarinių jėgų nugalėjimui Vietnamo liaudiečių (partizanų), bet jeigu mes tuojau neparodysime susivaldymo, neparodysime žmoniškumo ir susidomėjimo vesti nesutinkančias puses prie taikos stalo, tai rizikuojame netekti žmonių ir valstybių pagarbos ir simpatijos".

—
Mokslininkai, atsakydami į Rusko pastangas užgnaužti piliečių kritika JAV vyriausybės neapgalvotos politikos, sako: "Piliečiai turi kalbėti tautos klausimais... Mes reikalaujame, kad vyriausybė grįžtų prie faktų ir susidomėtų tuo greičiausiai cituotais taikos susitarimu".
Mokslininkai sako, kad JAV pareiškimai, būk jos nori "besąlyginiai" tartis yra nesuderinami su kasdieniniais šiaurės Vietnamo bombardavimais. Ir jie reikalauja:

—
"Taikos reikalas yra labai aiškus. Mes turime daryti žingsnius tuojautiniam sulaikymui militarinių veiksmų, tartis net su Pielbsavimų Pietų Vietnamo liaudiečiais. Mes turime sulaikyti bombardavimus šiaurės Vietnamo respublikos, turime pavartoti Jungtinių Tautų gėrą vardą taikos pasiekimui, ir turime užtikrinti pasaulį, kad nevertosime atominių ginklų pasiekimui pergalės, "pasiekimui taikos".

—
Po pareiškimo pasirašo žymiausi mokslininkai iš: Boston, Brandeis, Brown, Clark, Harvard, Northeastern, Tufts, Connecticut, Vermont, Yale, Vanderbilt, Suffolk ir Massachusetts universitetų. Pasirašo mokslininkai: Andover Newton Theological School, Boston, College of the Holy Cross, Dartmouth, Episcopal Theological School, Goddard, Massachusetts Institute of Theology, Simmons, Smith, Worcester Polytechnic Institute, Wellesley, Cardinal Cushing, Wheaton, Williams ir daugelio kitų kolegijų.

—
Mokslininkai ragina piliečius, kad jie siųstų taikos reikalavimus prezidentui Johnsonui.

—
Havana. — Italijos Komunistų partijos vadai atvyksta į Kubą.

"Laisvės" Kolektyvas Sveikina
70-jo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname ilgametį "Laisvės" redaktorių, veikėją ir rašytoją ROJŲ MIZARĄ. Linkime Rojui geros sveikatos ir dar daug metų tokio pat veiklaus ir kūrybingo gyvenimo.
Redakcija
Administracija
Spaustuvės darbininkai

TSRS naujas indėlis Mėnuliui pasiekti

Maskva. — Proga 20 metų sukakties nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos Tarybų Sąjungos mokslininkai iššovė erdvių laivą "Lunik-5" link Mėnulio.

—
"Lunik-5" buvo 3,254 svarų su daugybe visokių įrengimų, kaip tai užtikrovimui erdvių veikimo į aparatą, nutraukimui Mėnulio paviršiu ir nusileidimui ant Mėnulio.

—
Pirmesni Tarybų Sąjungos ir JAV aparatai, kurie pasiekė Mėnulį, tai į jį susikūlė. "Lunik-5" turėjo minkštam nusileidimui įrengimus — "kojas". Jame buvo radijo įrengimai, kurie aparatui nusileidus turėjo nuroditi atsiliepinėti į žemę, nes tik pagal tą galiama būtų spręsti ar aparatas sėkmingai nusileido — ne susikūlė.

—
Visi pasauliniai mokslininkai sutinka, kad padary-

ta labai svarbi pradžia. Laukia rezultatų.

—
Bet 5 minučių ankstesnis nusileidimas rodo, kad raketukės nepakankamai apstabdė. To rezultate, matoma, jo instrumentai nukentėjo. Kol kas, iš jo nėra radijo atsiliepinimų ir paieškų aparatui nesužadinti jų į žemę. Bet jeigu jis ir sūdužo, mokslininkai sako, šis TSRS žygis duoda labai daug patyrimo ateityje instrumentų paruošimui.

TSRS rodė raketas taikai ginti

Maskva. — TSRS televizija per dvi dienas rodė filmą "Raketos taikos gynimui".

—
Buvo rodoma, kaip veikia raketos šaudomos nuo žemės į erdvę, iš erdvių į žemę, toli siekiančias, ir raketas, kuriomis galima fronte naikinti prieš tankus, artileriją ir pėstininkų susikuo-pimus.

—
Bet įdomiausias buvo raketos, kuriomis TSRS sub-

marinai šaudo povandeninjeje ir kuriomis erdvėje gali naikinti atskrendančias prieš raketas, tai yra, raketos naikinimui raketų.

—
Filmas buvo rodomas proga 20-ties metų sukakties nuo pabaigos Europoje Antrojo pasaulinio karo. Nors TSRS yra galinga atominių raketų srityje, bet ji vėl kviečia kitas valstybes prie atominių ginklų panaikinimo.

30 JAV KARO LAIVŲ PRIEŠ DOMINIKĄ

Washingtonas. — JAV karo laivyno sekretorius Nitze praneša, kad JAV jau turi 30 karo laivų su 10,000 jūrininkų Dominikos pakraštyje.

—
Tuo pat kartu jis sakė, kad jūrininkų tarnavimo laikas bus prailgintas, nes "neramumai" to reikalauja.

—
Washingtonas. — Prezidentas Johnsonas labai pyksta ant Prancūzijos prezidento De Gaulle. Johnsonas sako, kad De Gaulle, prieštaraudamas JAV politikai, ardo NATO militarinę sąjungą.

JAV invazija Dominikoje susidūrė su opozicija

Santo Domingo. — Balandžio 24 dieną Dominikos respublikos liaudis nuvertė diktatorišką valdžią ir susirinkę parlamento nariai šalies prezidentu išrinko pulkininką Francisco Caamano Deno.

—
JAV prezidentas Johnsonas tuojau į Dominiką pasiuntė tūkstančius marininkų, kad Karibų jūroje neleistų susiorganizuoti valstybei, kurią jis pavadino "antrąja Kuba".

—
Tarp Dominikos jėgų ir JAV marininkų įvyko susirėmimų. Buvo užmuštų ir sužeistų. Dabar Santo Domingo miesto didesnė dalis yra Dominikos jėgų rankose.

—
Prieš Jungtinių Valstijų intervenciją prasidėjo protestai Lotynų Amerikos ir kitose pasaulio šalyse. Ta-

rybų Sąjungai reikalaujant, JAV intervencijos reikalas atsidūrė Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje.

—
Nors dabar Jungtinės Valstijos Dominikoje turi 25,000 marininkų ir pėstininkų, jos pakraštyje sutraukta 30 karo laivų, pietų valstijose paruošta šimtai karo lėktuvų, bet, kol kas, tos jėgos susilaiko nuo generalio mušio.

—
Tuo kartu JAV diplomatiai tariasi su naujai išrinktu Dominikos prezidentu ir siekia iš jo valdžios ir marininkų globoje suorganizuotos "juntos" sudaryti Dominikos prielankių Jungtinėms Valstijoms valdžią. Prezidentas Deno vis dar reikalauja, kad JAV ištrauktų savo militarines jėgas iš Dominikos.

Ką sakė JAV generolas apie TSRS armiją

New Yorkas. — Proga 20-ties metų sukakties nuo Vokietijos kapituliacijos "The Worker" pateikė ilgą straipsnį. Tarpe kitko jis aprašė Tarybų Sąjungos armijos, vadovaujamos maršalo Ivano Konevo ir JAV armijos, vadovaujamos generolo Omar Bradley susitikimą prie Elbos upės, ties Torgau miestu.

—
Generolai ir karininkai pasisveikino. Abiejų šalių kariai glėbiauosi, dalinosi cigaretimis, teikė vieni kitiems atnimumi daiktus.

—
džiaugėsi, kad priešas parblokštas.

—
JAV generolas Bradley pareiškė: "Tarybų Sąjungos armija atėjo nuo Stalingrado ir Sevastopolio griuvėšių—per daugybę Ukrainos sugriautų miestų. Per dvejis metus ji atgrūdo vokiečių jėgas 1,400 mylių iki Elbos.

—
TSRS kovūnų pasiekimai bus žmonijos atmenami ir amžinai nemirtingi, nes tai buvo ne užkariavimo žygiai, bet žygiai už žmonijos laisvę".

TSRS ISVARĖ JAV AMBASADOS NARIJ

Maskva. — Tarybų Sąjungos vyriausybė įsakė, kad tuojau išvažiuotų Jungtinių Valstijų ambasados narys Norris D. Garnett.

—
Kaltina, kad jis kurstė negerus studentus prieš TSRS. Keli desėtkai negrų jo paklausė ir, skelbdami prasimanymų prieš tarybinę santvarką, išvažiavo į Afriką.

—
Garnett yra negrų rasės, tai jam buvo lengviau prieiti prie negrų studentų.

—
Maskva. — Gegužės 12 d. į Maskvą atvyko Indijos premjeras Šastris. TSRS vyriausybė iškilmingai jį pasitiko.

—
Karakas. — Masiškai studentai demonstravo prieš Jungtinių Valstijų America Cable Co. ir išdaužė įstaigos langų stiklus. Demonstrantai reikalavo ištraukti JAV militarines jėgas iš Dominikos.

Kritikavo JAV agresiją

Mexico City. — Čionai įvyko Vienuoliktoji konferencija Lotynų Amerikos ekonominiams reikalais. Konferenciją atidarė Meksikos prezidentas Gustavo Diaz Ordaz.

—
Urugvajaus delegatas Raul Obara San Martin aštriai kritikavo Jungtines Valstijas už invaziją į Dominiką. Kubos delegatas Francisco Garcia Valis sakė: "Argi neteisinga yra Kubos vyriausybė, kuri sakė ir sako, kad JAV diktuoja politiką Lotynų Amerikos šalims".

—
Kritikavo Jungtines Valstijas TSRS ambasadorius Semionas Bazarovas ir eilė kitų delegatų.

—
Santo Domingo. — Amerikos valstybių sąjungos atstovai tariasi su Dominikos abiejų pusių vadais, kad sutaukius.

L A I S V Ė

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Jėga ir sutartys

KOLUMNISTAS Herbert L. Mathews mūsų vyriausybei primena, kad Amerikos Valstybių Organizacija turi čarterį, kurio 17-tas paragrafas skamba:

"Valstybės teritorija yra nepaliečiama; ji negali būti, net ir laikinai, militariniai okupuota ar kitokiomis jėgos priemonėmis kitos valstybės, tiesioginiai ar netiesioginiai, jokiais pagrindais užimta".

Betgi nieko nesiklausius ir su niekuo nesitarus mūsų vyriausybė "pamišo" šitą sutartį ir Dominikos Respubliką okupavo! Kolumnistas sako, kad šitas teritorinės neliečiamybės principas yra taip aukštai laikomas visoje Lotynų Amerikoje, jog dabartiniai Jungtinių Valstijų militariniai žygiai Dominikoje jas labai pritrėnkė. Mes, girdi, esame nublokšti atgal į 1904 metus, kai Amerikos militarinės jėgos buvo Dominiką okupavusios. Per daug, daug metų buvo bandoma tas valstybes įtikinti, kad jos saugios nuo Amerikos militarinės okupacijos, kad Jungtinės Valstijos gerbia ir visuomet gerbs minėtą Amerikos Valstybių organizacijos čarterį, bet štai staiga mūsų marinai Dominikoje!

Lotynų Amerikos žmonės, pasak Matthews, jaučia, kad "komunizmo pavojus" yra tik priedanga Jungtinių Valstijų militarinei intervencijai. Jie mato visiems pavojų ateityje iš panašių žygių.

Vėl sveikas pasiūlymas

RYŠIUM su paminėjimu 20-ųjų metų nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos, Tarybų Sąjungos vyriausybė kreipėsi į visą pasaulį su praktišku ir sveiku pasiūlymu. Ji siūlo, kad visos šalys priimtų pasižadėjimą niekad ir jokiam atsitikime nenaudoti branduolinių (atominių) ginklų. Tokia sutartis, toks pasižadėjimas, nuimtų nuo žmonijos galvos branduolinio karo grėsmę.

Koks bus kitų valstybių atsiliepiamas? Kol kas dar sunku pasakyti. Bet atsiliepiamas turėtų būti pozityvus, užgiriantis. Ypatinai mūsų Jungtinės Valstijos turėtų būti pirmutinės už tokią sutartį pasisakyti. Juk kiekvienam aišku, kad kai jau daug kitų kraštų turi branduolinius ginklus, mūsų šalis nebūtų saugi nuo sunaikinimo, jeigu toks karas kiltų.

Antra, branduolinis ginklavimas suėda bilijonus dolerių, kuriuos būtų galima ir reikėtų išleisti liaudies kėlimui iš skurdo. Tokia sutartis padėtų sumažinti tarptautinę įtampą. Žmonės visur galėtų laisviau atsikvėpti.

Netenka abejoti, kad šitą Tarybų Sąjungos pasiūlymą sveikins visos taikos jėgos visuose pasaulio kampuose.

Prekyba ir mūsų darbo unijos

PASTARAISIAIS laikais vis daugiau ir daugiau kalbama apie praplėtimą prekybos tarp kapitalistinių ir socialistinių šalių. Daug Amerikos komercinių laikraščių jau kelia tą klausimą. Įvairios biznierių ir pramoninių organizacijų ragina vyriausybę nuimti nuo prekybos varžtus. Vieni to nori grynais biznio sumetimais, bet yra ir tokių, kurie mano, kad varžymas Amerikos prekyba su Rytų Europos socialistiniais kraštais tuos kraštus padaro priklausomais Tarybų Sąjungai. Na, o jie labai norėtų juos nuo Tarybų Sąjungos atitraukti — pirmiausia ekonominiai, o paskui ir politiniai.

Dar turime ir tokių drąsių amerikiečių, kurie jau rimtai kelia reikalą prekybos ryšių su Kinija. Jie joje numato plačią Amerikos pramonės produktams rinką.

Kaip ten nebūtų, judėjimas už prekybos plėtimą yra labai rimtas. Kalbama, kad ir vyriausybėje yra žmonių, kurie norėtų bent kai kuriuos varžtus nuo prekybos tarp Rytų ir Vakarų nuimti.

Atrodo keistai, bet taip yra: prekybos plėtimui vyriausias pasipriešinimas pareina iš Amerikos Darbo Federacijos-Industriinių Organizacijų Kongreso vadovybės su George Meany priešakyje. Gegužės 10 d. "New York World-Telegram" pasirodė įdomi tuo klausimu Robert Dietsch korespondencija iš Washingtono. Jis paduoda darbo unijų vadovybės pareiškimus prieš prekybą. Girdi, iš tos prekybos Amerikai jokios naudos nebūtų, o tik tai sustiprintų socialistinio pasaulio ekonomiką.

Dietsch pastebi ir tą, kad toki centrinei unijų vadovybei nusistatymą diriguoja kadaise buvęs Komunistų Partijos sekretorius Jay Lovestonas. Jis esąs George Meany patarėju tarptautiniais reikalais.

Bet, žinoma, ne visų darbo unijų vadai tokios kvailos ir žalingos politikos laikosi. Dietsch paduoda Amalgamietų rūbsiuvių unijos Jacob S. Potofskio nuomonę. Potofskio nuomonė griežtai skiriasi nuo Meany nusista-

Kas ką rašo ir sako

KOKIE ČIA PRAJOVAI!

Gegužės 7 d. Chicagos knygų "Drauge" skaitytome antraštę "Amerikos lietuvių studentų ir organizacijų už liaisvę pareiškimai."

Štai: "Todėl Amerikos lietuvių studentų ir organizacijų už liaisvę pareiškimai, 1965 m. gegužės 15 d. susirinkę Washingtone, prašo Prezidentą ir toliau stovėti Pietryčių Azijos sargyboje."

Betgi susirinkimas dar neįvyko, o jau jis daro pareiškimą! Matyt, "Draugo" redaktoriams kur nors viskas susimaišė.

Tokių pravoju dar nebuvome matę!

JAU DIDELI SOCIALIZMO LAIMĖJIMAI LENKIOJE

Apie tai, kaip socialistinėje Lenkijoje stovi apšviėtos reikalai, rašo Lenkijos lietuvių leidžiamas įdomus žurnalas "Aušra," kurio sausio mėnesio numeris mus pasiekė tik dabar. Straipsnyje "Svarbūs uždaviniai" skaitome:

Socialistinių valstybių svietime didelė reikšmė pridodama žinių pasisavinimo ir darbo, žmonių specialybės kvalifikacijų bendrojo lygio kėlimui. To reikalauja vis nauji mokslų ir technikos pasiekimai imponuojantieji išradimai, kurių dėka žmonija siekia jau toliau žemės rutulio — ir kosmines erdves. To reikalauja liaudies žemės ūkio poreikiai...

Kas daroma, kad šūkis "Lenkija — kraštas žmonių, pasiryžusių mokytis" ir dar pridėčiau — išsimokslinusių, būtų pilnai įgyvendintas?

Liaudies Lenkijos dvidešimtmečio bėgyje visur įvestos 7 klasių pradžios mokyklos, išsiplėtė vidurinio bendrojo lavinimo ir specialybių mokyklos sistema, o taip pat įvairios ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų globos formos. Buvo pastatyta ir atiduota eksploatacijai 60 tūkstančių mokyklų klasių, mokytojų kambarių ir kitų mokymui skirtų patalpų. Kasmet gerėja mokyklų aprūpinimas mokymui skirtom patalpoms. Kasmet gerėja mokyklų aprūpinimas mokymo reikmenimis, baldais, įrengimais ir reikalavimais mašinomis. Šiuo metu visame krašte mokosi 8 milijonai 200 tūkstančių vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų. 1966-67 mokslo metais, įvedus 8-ąją klasę, užbaigta bus pradinio mokyklos reforma, ir remiantis šia reorganizacija 1967-1970 metų bėgyje bus vykdoma vidurinio bendrojo lavinimo bei specialybių mokyklos reforma.

Socializmas Lenkijoje, vykdydamas mūsų valstybės politiką, be tautybių skirtumo, lygiateisiškumo politiką, suteikė galimybę tautų mažumoms laisvą kultūros ir svietimo vystymą jų gimtąja kalba. Taip pat lietuviams Lenkijoje gali pasididžiuoti mokyklų tinklo išplėtimu su lietuvių dėstomąja kalba, dideliais kultūriniais pasiekimais ir plačia svietimo veikla suaugusiųjų tarpe.

IV-asis Jungtinės Darbininkų Partijos Suvažiavimas pastatė prieš visus Liaudies Lenkijos piliečius naujus atsakingus uždavinius, liečiančius tolimesnį ūkinio ir kultūrinio mūsų socialistinės Tėvynės išvystymo užtikrinimą.

Vienas šių pagrindinių uždavinių tai bendrojo ir dir-

tymo. Jis ragina vyriausybę keisti prekybinę politiką ir leisti Amerikos pramonei atsiderinti naujas rinkas socialistiniame pasaulyje savo produktams.

Reikia tikėtis, kad su laiku blaivus protas laimės ir prekybiniai suvaržymai bus panaikinti. Meany ir Lovestone yra visiškai apakinti neapykantos komunistams. Tos pačios neapykantos jų protas yra taip sužalotas, jog jie taipgi tapo vyriausybės karo plėtimo šalininkais.

Tragedija, kad, kol kas, jie gali kalbėti viso mūsų šalies didžiojo darbo unijų judėjimo vardu.

bančiųjų specialybių mokymo kėlimas. Kiekvienam Lenkijos piliečiui yra suteiktos įvairios, pagal jo poreikius, suaugusiųjų svietimo formos, kaip: kursai ir mokyklos, vidurinės vakarinės ir neakivaizdinės mokyklos, eksterniniai egzaminai, liaudies ir visuotiniai universitetai, o taip pat kitos mokymo formos specialiu sugebėjimų pagilimui. Be to, jei kas turi atitinkamą pasiryšimą, gali taip pat studijuoti neakivaizdiniai aukštojo mokyklose.

Visose to tipo mokyklose mokslas yra nemokamas. Tai viskas priklauso tikai nuo noro ir išvermės mokslu pasiryžtančių mokytis. Be to, daug valstybės dėmesio kreipiama į žemės ūkio mokslo išvystymą, kas būtina tolimesniam žemės ūkio gamybos kėlimui.

Remiantis iki šiol gautais rezultatais ir patyrimu, galima tikėtis, kad ateinančiais 1965 metais toliau pažengsime svietimo ir kultūros Lenkijos lietuvių tarpe išvystymo keliu. Šios pastangos prisidės prie viso krašto uždavinių įvykdymo ir tuo pačiu padidės mūsų indėlis taikos reikalui ir socializmo statyboje.

TARYBŲ SĄJUNGOS IR PRANCŪZIJS SUARTEJIMAS

Balandžio 25 d. iki 30 d. Paryžiuje lankėsi Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministras Gromyko. Ten jis tarėsi su Prancūzijos užsienio reikalų ministru Kuv de Miurvilis ir prezidentu de Golliu. Iš tų pasitarimų matosi, kad Tarybų Sąjunga ir Prancūzija siekia atsteigti senąjį draugiškumą. Išleistame bendrame komunikate, tarp kitko, pasakyta:

Buvo taip pat svarstyti dvišalių santykių klausimai ekonomikos, kultūros ir mokslo bei technikos srityje, įskaitant TSRS ir Prancūzijos bendradarbiavimą spalvotosios televizijos srityje, kuriems abi vyriausybės teikia svarbią reikšmę. Abi šalys pareiškė siekiančios vystyti Prancūzijos ir Tarybų Sąjungos santykius visose srityse.

Tarybų Sąjungos ir Prancūzijos pasiekimas nuomonėmis Paryžiuje turėjo didelę reikšmę. Jis atskleidė, kad yra sričių, kuriose abi vyriausybės yra vienos nuomonės, ir tai padės joms toliau naudingai konsultuotis. TSRS ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrai susitarė toliau keistis nuomonėmis dėl visų abi šalis dominančių problemų.

Tuo vadovaujantis, Prancūzijos užsienio reikalų ministras Kuv de Miurvilis Tarybų Sąjungos vyriausybės kvietimu aplankys TSRS su oficialiu vizitu 1965 metų rudenį. Vizito data bus nustatyta vėliau.

KUWAITAS MAŽAS, BET TURTINGAS

Kuwaitas. — Prie Persijos įlankos, Arabų pusiasalyje, yra maža valstybėlė Kuwaitas. Ji užima 5,800 kvadratinį mylių ir turi 400,000 gyventojų.

Bet šalis labai turtinga nafta. Iš užsienio kapitalistų vien šakas (karalius) per metus gauna \$600,000,000 už naftą. Jis nemažai suteikia paskolų kitoms arabų valstybėms.

Antrajame pasauliniame kare vietnamiečiai narsiai kariavo su okupantais japonais ir Hitleriui patsidavusiais prancūzais. Vietnamiečiai laimėjo. Dabar jie kariavo su naujaisiais okupantais, amerikiečiais, kurie visai nesiskaito su liaudies troškimais nepriklausomai gyventi, savo laisve naudo-

J. GRIGISKIS

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Naujas Jungtinės Plieno Darbininkų unijos prezidentas

Jungtinė Plieno Darbininkų unija nuo birželio 1 d. turės naują prezidentą, I. W. Abelį, laimėjusį unijos rinkimus. Su juo kartu buvo išrinkti naujas vice prezidentas Joseph P. Molony ir naujas sekretorius — izdininkas Walter J. Burke.

Nors senasis prezidentas Davidas MacDonaldas dar vis geruoju nepasiduoda, bet jau nebėra jam galimybės pasilaikyti prezidento vietos, kuomet unijos balsų skaitytojai pripažino, kad Abelis gavo 10,142 balsus daugiau už McDonalda.

McDonaldas pareiškė, kad jis apeliuos į unijos vykdomąją tarybą, kurios daugumą sudaro Abelio šalininkai. Tai neatrodo, kad McDonaldas ir ten galės ką nors laimėti. Bet jis sakosi ir į teismus eisias. Gerai apmokamos šiltos vietos jis niekaip nenori kitam užleisti.

MacDonaldas visuo met buvo amatinųjų unijų šalininkas. Jis savo kontrolyje turėjo mažytę plieno darbininkų uniją, kuri buvo priversta susijungti su išaugusia ir plieno pramonėje įsigalėjusia naująja industrine unija darbininkų unija. Kai naujoji unija kūrėsi, tai McDonaldas jai visai nepadėjo.

Atrodo, kad McDonalda išstūmė iš prezidento vietos Kanados plieno darbininkai ir buvusieji Mine, Mill and Smelter Darbininkų unijos nariai, kuriuos McDonaldas prievarta prijungė prie savo unijos.

Nauji grobikai Vietname

Vietnamas turi apie 31 milijoną gyventojų, turi daug gumos augalų, pasi-gamina daug ryžių, pasigauja daug žuvies, iškasa anglies.

Apie šešioliktojo šimtmečio pabaigą prancūzai pradėjo Vietnaman veržtis, o 1863 metais Indo Kinija jau buvo prancūzų rankose.

Pasižymėjęs prancūzų žurnalistas, dalyvavęs kare prieš vietnamiečius iki prancūzų pralaimėjimo 1954 m., savo knygoje apie prancūzams nelaimingą karą rašo, kad prancūzai buvo priversti kariauti su "visais žmonėmis, kurie mūsų nepakentė, nes mes jų kraštą apilpėšėme ir jų nepriklausomybę sunaikinome."

Kai tik prancūzų imperalizmas baigė kariauti ir daugiau nebegalėjo Vietnamo liaudies išnaudoti, jo vietą tuoj užėmė amerikietiškas imperalizmas, Pietų Vietnamo gaves geriausias koncesijas to krašto liaudį išnaudoti, ją apilpėšti. O kadangi liaudis geruoju nepasiduoda, tai prancūzų nutrauktas karas tuoj vėl buvo amerikiečių panaujintas.

Kai tik prancūzų imperalizmas baigė kariauti ir daugiau nebegalėjo Vietnamo liaudies išnaudoti, jo vietą tuoj užėmė amerikietiškas imperalizmas, Pietų Vietnamo gaves geriausias koncesijas to krašto liaudį išnaudoti, ją apilpėšti. O kadangi liaudis geruoju nepasiduoda, tai prancūzų nutrauktas karas tuoj vėl buvo amerikiečių panaujintas.

Kai japonai buvo Indo Kiniją okupavę Antrojo pasaulinio karo metu, tai pardavikiška Prancūzijos Vičy valdžia padėjo japonams tą kraštą apilpėšti ir jo gyventojus dar daugiau išnaudoti, tiesiog vergais padaryti. Tačiau narsieji to krašto patriotai, legendarinio Ho Chi Minh vadovybėje, narsiai prieš okupantus kovoję ir 1945 m. japonus iš ten išvijo.

Prancūzai laikėsi kiek ilgiau. Pietinėje Vietnamo dalyje jie turėjo gerą sau įprankį Bao Dai, pasiskelbusį esant karališko kraujo. Prancūzai jį Saigone pasodino sekan. Bet Šiaurės Vietnamas to naujai iškeptą karalių nepripažino. Šiaurės Vietnamas laimėjo ir savo liaudies respubliką įsisteigė. Sumušti prancūzai pasitraukė Pietų Vietnaman ir netrukus amerikiečiai juos pavadavo.

Washingtono atstovas Dulles 1954 metų pradžioje priminė Anglijos ambasadoriui, kad Jungtinių Valstijų valdžia yra labai susirūpinusi Prancūzijos pralaimėjimu Vietname ir pakikimu Vietnamo klausimui risti derybomis, o ne ginklais. Tuomet Dulles viską darė, kad derybos nepavyktų ir kad Amerika daugiau ir daugiau ginklų ir militarinių jėgų Pietų Vietnaman pasiųstų, kad ten būtų įsteigta amerikiečių militarinė bazė Pietryčių Azijoje apsaugoti "nuo komunizmo užkariavimo."

Kaip Trumanas ir Eisenhoweris laikėsi Dulleso prapanuojamos imperialistinės politikos Pietryčių Azijoje, taip pat ir Kenedis ir dabar Johnsonas laikosi tos pačios politikos, kuri stato visą pasaulį atominio karo pavojun.

Trubadūras Joe Hill

1914 m. sausio mėnesį buvo areštuotas trubadūras (keliaujantis poetas-dainius) Joe Hill, kurio tikroji pavardė Joseph Hillstorm. Jis buvo apkaltintas vienos kramtuvės savininko užmušimu apiplėšimo tikslu. Tai įvyko Salt Lake City, Utah valstijoje. Areštuotasis neturėjo jokio pasiteisinimo ir liudininko, kad jis nieko bendro su užmušyste neturi.

Tuo metu šioje plačioje apylinkėje buvo pasiryžta organizuoti metalo ir kitus darbininkus į Pasaulio Pramonės Darbininkų sąjungą (IWW), kurios labiausia darbdaviai bijojo. Joe Hill buvo keliaujantis tos sąjungos organizatorius, taipgi savo dainomis keliantis entuziazmą tarp darbininkų. Jis pats rašė kovingas dainas ir jas apvilkdavo kovinga muzika.

Joe Hill buvo sveturimis, paeinąs iš Švedijos. Jis buvo patyręs organizatorius. Tuo metu šioje apylinkėje streekavo apie 1,500 geležies rūdų kasėjų. Kasyklų savininkams norėjosi kaip nors streikiarius sudemoralizuoti. Jie susiustė su policija ir streikiarius myliamą trubadūrą Joe Hill apkaltino žmogžudystėje. Jo advokatas buvo nedrąsus, nesistengė kaip reikia jį ginti, tai taip viskas nusmailino, kad Joe Hill nebe-

Pilietis

I MĖNULĮ NUVYKSIME, BET KAIP GRĮSIME?

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos pasiumtimui žmogaus į Mėnulį pasiruošusios išleisti 40 bilijonų dolerių, dabar per metus išleidžia septynis bilijonus.

Dr. Harold Clayton Urey sako, kad anksčiau ar vėliau mes pasiūsime žmogų į Mėnulį, bet kaip jis sugrįš į Žemę?

turėjo šansų iš priešų suokalbo išsiskuti.

Nepadėjo ir Amerikos Darbo Federacijos prezidento Gomperso ir JAV prezidento Wilsono raginimai persvarstyti Joe Hill bylą. Utah gubernatorius Sprys visai jų neklauzė. 1915 m. lapkričio 19 d. Joe Hill buvo sušaudytas. Eidamas mirti jis priminė darbininkams: "Nelūdėkite, organizuokitės." Ju palaikai buvo Chicago nuvežti ir sukremuoti (sudeginti). Tai dar viena kapitalistinio žiaurumo auka, dar vienas darbo žmonių gynėjas didvyriškai mirė.

Kai Elizabeth Gurley Flynn kalėjime jį prieš sušaudymą aplankė, jis jai pasakė: "Nebijau mirties, bet norėčiau kiek ilgiau kovoti." Jis kovoję iki pat pasgintinės savo gyvenimo minutės,

Philadelphia, Pa.

Svarbu tiems, kurie turite maudymosi baseinus (swimming pools). Valstijos naujas įstatymas reikalauja apvertti vieline tvora. Neprisilaikantieji įstatymo bus baudžiami. Tai daroma todėl, kad praėjusią vasarą keli vaikai prigėrė.

National Association for Advancement of Colored People pikietuoja 165 metų Girard College, palaikančią segregaciją, su iška bomis "Jim Crow Must Go." Daug policijos pastatyta saugojimui. Mokyklą lanko tik baltieji.

Mylinti vykti į Baltimore į "Laisvės" naudai rengiamą pikniką birželio 20 d. užsisakykite vietas. Busas paimtas Public Service su vėdinimo įtaisymais. Saugus važiavimui.

Liepos 3 pačių philadelphiečių piknikas bus pas Katinius Eastone, taip pat "Laisvės" paramai. Pasižymėkite dienas.

Bricklayers Association ir Bricklayers unijos lokaliai 1, 12 ir 24, atstovaudami 1,400 darbininkų, pasirašė kontraktą. Šalys neskelbiamos.

Philadelphia Crime Commission siūlo padidinti temyją tu, kurie paleisti pasitaismui. Tokių esą 11,000.

Balandžio 28 d. 12-oje sveitainių 8,000 Philadelphijos piliečių svarstė "War on Poverty" reikalus Philadelphijoje. Biednuomenė pasisakė, kad ji gauna tik trupinius, o kas nors gerai pasipelno.

Philadelphijos mokyklos turi bėdų su finansais. Trūkumas pinigų sulauko pakėlimą mokytojams uždarbio. Gubernatorius Serantonas pasakė, kad kitais metais Philadelphia mokyklų pajaukymui iš valstijos gaus 46 milijonus dolerių.

A. Petrika

Rašytojui R. Mizarai 70 metų

Š. m. gegužės 15 d. sukanka 70 metų, kai varganame Dzūkijos krašte, Savilionių kaimelyje, Alytaus rajone, gimė mums gerai žinomas rašytojas — **Rojus Mizara**. Nei jo tėvai, nei giminės ar kaimynai tuomet nenumanė, kad tasai kūdikis, po keleto trumpų kalendorinių metų, iškilis pačias lietuvių raštijos viršūnes, taps žymiu žurnalistu, laikraščių redaktorium, knygų autorium, kalbėtoju, visuomenės vadu, jos keliarodžiu.

Jaunas Rojus atvyko į šią šalį 1913 m. Jis mokėsi, lavinosi, tobulinosi ir, galima sakyti, kone savamokslis, savo didelių pastangų, energijos ir neabejotinų gabumų dėka — šiandien tapo didžiausiu Amerikos lietuvių beletristu — apysakininku, kuriam nėra lygaus.

Apie savo „universitetus“ pats R. Mizara autobiografijoje sako:

„Patys didžiausi mano „universitetai“ buvo tarp 1920-1927 metų. Lankiau tuomet dažniau vienokių ar kitokių mokyklų, atsidėjęs sudijavau ypač visuomeniniais klausimais raštas. Per tą laikotarpį perskaičiau daugiau visokių knygų, negu kada anksčiau per atitinkamo ilgumo laiką. Jėgų, ryžto ir noro mokytis, galvoti tuomet turėjau daug. Buvo daugiau ir laisvesnio laiko.

Man daugiausia padėjo miesto bibliotekos. Su keletu tokių turėjau netgi nuolatinius ryšius bei artimas pažintis, ypač su didžiosiomis Niujorko ir Čikagos...

Pasakysiu, kad bibliotekos neturintam žmogui labai padeda žiemą. Jei gyvenai šaltame bute ir namie neįmanoma prie stalo sėdinti, verti, jos tampa tikriausia darbo vieta.

R. Mizara yra ne tik plačiausiai savo raštuose pavaizdavęs iki pirmojo pasaulinio karo į šį kraštą atvykusių lietuvių gyvenimą, bet yra ir šio žanro pirmas rašytojas, pionierius. Iki jo, niekas, galima sakyti, to klausimo nenušvietė. Prieš daugelį metų jį bandė įdinti velionis Stasys Vitaitis, parašęs didelę apysaką „Klampynė“. Bet ji ir meniniu-kūrybiniu požiūriu buvo silpna, ir siužetiniu pasirinkimu gana siaura. „Klampynė“ buvo daugiau panašus į pasimoto darbo metmenis, ne kaip į išbaigtą kūrinį. Prano Bajoro beletristiniai bandymai irgi neatspindėjo amerikiečių gyvenimo.

R. Mizara į kūrybinį darbą pradėjo įsitraukti 1916 m., dirbdamas „Kovos“ spaustuveje. V. Mickevičiaus Kapsuko skatinamas, jis parašė kelias apybraižas, pasirašęs Murago slapyvardžiu. Jo plunksnai priklausė keletas pjesių, kurių tarpe žymėtiną „Spartakas“, „Mūsų gyvenimo žaidžios“ ir kitos. Tačiau našiausias ir brandžiausias R. Mizaros kūrybiniais metais laikytinas 1929-1940 metų periodas. 1929 m. išėjo jo pirmoji stambi novelė — romanas „Sliakeris“, po kurio sekė „Povilas Jurka“, „Mortos Wilkienės divorsas“, „Ūkanos“, „Bernardo Gavellio klaida“, „Kelias į laimę“ ir „Algio Lumbio nuotykių“. Taigi R. Mizaros plunks-

nai priklauso septyni romaniai, kurie išleisti Amerikoje ir Lietuvoje, du iš jų išversti į rusų kalbą. Šiuose veikaluose romanuose autorius atspindėjo daugiausia Amerikos lietuvių darbininko gyvenimą, jo darbus, jo kovas ir jo politinio sąmonėjimo etapą.

R. Mizara neapleidžia kūrybinio darbo ir dabar. 1960 m. Valstybinė grožinės literatūros leidykla (dabar „Vaga“) Vilniuje išleido jo autobiografinę memuarinio žanro knygą „Zvilgsnis į praeitį“. O grįžęs iš Tarybų Lietuvos, kurioje išgyveno suvirš pusę metų, jis parašė knygą „Apie tave, gimtoji žeme“, kurioje nuosekliai apibūdino to meto Lietuvos gyvenimą bei jos žymesnius veikėjus. Gyvendamas Lietuvoje, jis daug rašė „Laisvėje“ ir „Šviesoje“ apie jo paties išgyvenimus, darbus, pastangas, siekimus, etc.

R. Mizara, kaip žurnalistas ir beletristas, žinomas ne tik mūsų žemynne. Jis rašė tarybinės Lietuvos spaudoje („Pergalėje“, „Tiesos“, „Literatūra ir menas“ ir kituose). 1927 m. išvyko į Argentiną ir ten redagavo jų leidžiamą laikraštį „Rytojį“ Buenos Aires. Ten jis parašė knygą „Argentina ir ten gyvenanti lietuviai“. Du metų redagavo žurnalą „Šviesa“, rašė „Laisvės“ bei „Vilnius“ leidžiamuose Kalendoriuose, žurnale „Naujoji gadynė“, redagavo „Vilni“. 1931 m. lankėsi T. Sąjungoje, o iš ten grįžęs savo išpūdžius aprašė knygoje „Sovietų Sąjunga penkioliktąisiais metais“.

Ypatingai šiais 1965 metais, kai Lietuvių Literatūros Draugija mini savo 50-metines sukaktuves, malonu prisiminti, jog R. Mizara Draugijos išleis 74 knygų repertuaru užima ne paskutinę vietą. Jo knygas išleido ne tik LLD, bet „Laisvė“, „Vilnis“, Liet. Moterų Susivienijimas, Liet. Mezo Sąjunga ir kitos organizacijos bei įstaigos.

Nuo 1920 metų R. Mizara įsitraukė į žurnalistinį darbą, o nuo 1932 m. yra atsakomoju „Laisvės“ redaktorium. Kai 1930 m. buvo sukurtas Čikagoje Liet. Darbininkų Susivienijimas, R. Mizara tame kūrybinio darbe aktyviai dalyvavo, o vėliau daug metų tai organizacijai pirmininkavo. Be visa ko, R. Mizara yra pirmasis kalbėtojas, labai efektingas oratorius, pasakęs šimtus kalbų įvairiose darbininkų konferencijose, gegužinėse, masiniuose mitinguose bei susirinkimuose. Daug kartų jis su kalbomis yra apskaitęs didesniąją Amerikos dalį, daug maršrutų atlikęs.

Šis prabėgom sumestas raštas, daugiausia iš atminties, nėra Rojaus Mizaros biografija; tam reikėtų didokos knygos. Čia suminėjau tik kai kuriuos gerbiamojo solemnizato nuveiktus darbus, kai kuriuos jo nuetinus žingsnius. O jo kelias ilgas ir platus! Šįmet jis mini savo amžiaus 70-metines sukaktuves. Tai pulkas metų! Nors Rojaus pečius ir slegia nemaža metų našta, bet jis laikosi gana tvirtai

SVEIKINIMAI IŠ LIETUVOS

„LAISVĖS“ redaktorius Rojus MIZARAI Niujorkas

BRANGUSIS PLUNKSNOS DRAUGE!

Gyvenimas bėga ir bėga nesustodamas lyg mėlynasis Nemunas pro metų prielaukas. Štai ir septyniasdešimtoji. Ją puošia puikus Jūsų darbas, Jūsų nuopelnų ir kūrybos vainikas.

Pergyvenę skirtingus likimus, nuėję įvairias gyvenimo kelias, šiandien šioje prielaukoje Jums moja Povilas Jurka, Morta Vilkienė, Bernardas Gavelis ir kiti įsimenantys Jūsų knygų herojai. Jie ne vien JAV, bet ir Tarybų Lietuvos skaitytojų gerai pažįstami. Jūsų kūryba brangi ir artima ne tik užsienio lietuviams, bet ir Tarybų Lietuvos skaitytojams.

Kiekvienoje gimtojo krašto bibliotekoje saugomi ir skaitomi Jūsų publicistiniai veikalai. Jūsų pasakojimai apie aplankytąją tėvyskę. O kiek tų darbų, tų vaizdų Jūsų pastangų į knygas nesudėta, bet daugybėje žmonių širdžių pasėta.

Jūsų gyvenimas, Jūsų žodžiais tariant, buvo ir yra noras įdiegti darbo žmoniems susipratimo. Jūs rūpinotės ir rūpinatės, kad kiekvienas žmogus pakiltų aukščiau ir kovotų už savo ir kitų kaip jės šviesos rytą.

Ypač artimas Jūs esate mums, spaudos darbininkams, savo nenuilstama keleto dešimtmečių veikla penkiasdešimt penktuosius metus pradėjusioje „Laisvėje“. Savo publicistikoje Jūs aistringai demaskuojate įvairaus plauko buržuazinius nacionalistus, smežiančius Tarybų Lietuvą, jos laimėjimus, jos žmones, karštai pasakojate teisybę apie šviesią atei- tį kuriančią gimtinę, apie jos klestėjimą.

Leiskite, brangusis Jubiliate, tūkstantinės Lietuvos žurnalistų šeimos vardu karštai apkabinti Jus ir palinkėti drūtos sveikatos, liepsningo kaip lig šiolei kūrybinio ūpo ir daug puikių laiko upės prielaukų.

Lietuvos TSR žurnalistų Sąjungos Valdybos prezidiumas: **Jonas Karosas, Stasys Laurinaitis, Joana Civilkaitė, Tadas Butkus, Juozas Kuolelis, Jonas Mitalas, Juozas Bulota, Donatas Roda, Česlovas Zgirsakis**

Vilnius, 1965 m. bal. 27 d.

Rojui Mizarai

MIELAS DRAUGAS ROJAU!

Jūs, pažangus Amerikos rašytojas ir visuomeninį veikėjas, gerbia ir myli ne tik paprastai Amerikos lietuviai, palikę gimtinės krantus dėl geresnio duonos kėsnio, bet ir Tarybų Lietuvos darbo žmonės. Gerbia Jus kaip kovotoją už pažangą, demokratiją Amerikoje, prieš buržuazinį nacionalizmą, rasizmą, prieš karą kurstytojus, už taiką visame pasaulyje. „Laisvė“, kurioje Jūs dirbate, skleidžia teisybės spindulius, ji mėgiama ir plačiai skaitoma taip pat ir Tarybų Lietuvoje.

Jūs gyvenate toli nuo savo gimtinės, toli nuo gražiosios Dzūkijos, bet su jomis Jūs rūsia tvirtas dvasinis tiltas. Jūsų knygas, gausiai Lietuvoje išleistas, galima rasti darbininkų, valstiečių, inteligentų spintose — tai didelis Jūsų rašytojinio darbo pripažinimas. „Tiesos“ skaitytojai labai šil- tai atsiliepa apie Jūsų straipsnius mūsų laikrasty ir pageidauja jų daugiau.

Garbingo jubiliejaus proga „Tiesos“ laikraščio redakcija, darbuotojai savo ir skaitytojų vardu karštai sveikina Jus. Tvirtai spaudžiame Jūsų dešinį ir apkabiname Jus, linkime sveikatos, nevystančio jaunatviškumo ir energijos.

Darbuokitės nenuilstamai pažangos ir taikos pasaulyje vardan. Tegų Jūs ir Jūsų vienminčių dėka ir toliau stiprėja Amerikos lietuvių bendradarbiavimas su savo Tėvyne—Tarybų Lietuva.

„TIESOS“ LAIKRAŠČIO REDAKCIJOS VARDU G. ZIMANAS

Vilnius, 1965 m. gegužės 5 d.

Vilnius, 1965. V. 2

Rojui Mizarai,

Didžiai Gerbiamas ir Mylimas Drauge,

Tarp didelio srauto nuosirdžių sveikinimų, kurie, neabejoju, užtvindys Jus šiomis dienomis, priimkite ir mano karštą ir širdingą pasveikinimą.

Dar daug daug metų būkite sveikas ir drūtas, kaip pamunęs ažuolas, dar ilgai ir našiai darbuokitės mūsų išei- vykos pažangos minties, jos kultūrinės veiklos, o taip pat visos lietuvių tautos kultūros labui.

Linkiu Jums gero įkvėpimo ir sėkmės, įvykdant savo visus kūrybinius sumanymus.

Lauksime Jūsų naujų knygų—įdomių, reikalingų, kurios, kartu su Jūsų nepailestamu darbu pažangiojoje spaudoje, yra nesugriauamas tiltas, dvasiškai jungias motiną Tarybų Lietuvą ir jos išlikimus vaikus anapus vandenynų.

Karštai apkabinu Jus. Dar kartą iš širdies gilumos linkiu Jums ištikimos sveikatos, geros sėkmės visuose Jūsų darbuose.

Perduokite nuosirdžius linkėjimus Jūsų žmonai Ievai.

Visada Jūsų

Vacys Reimeris

„Literatūra ir Menas“ vyr. redaktorius

ir gali dar ilgai dirbti lietuvių darbinikiškai visuomenėi.

Šia proga linkiu jam geros sveikatos, ilgo amžiaus, ryžto ir sėkmės, kad galėtų mus nusteibinti dar ne vienu savo kūriniu, ne vienu savo rankos, proto ir širdies darbu.

Ilgiausių metų, melas Rojau!

KAD JAUNAS BŪČIAU

Šimtmetis prancūzų rašytojas ir mokslininkas Bernardas Fontenelis (1657-1757) šnekučiavosi su dama. Išmetus jai vėduoklę, Fontenelis bandė pakelti, bet jau neįstengė.

—O, kad turėčiau bent 80 metų... —su nuoskauda atsiduso Fontenelis.

Krislai iš Lietuvos

Svečiai iš Vokietijos Vilniuje

Tarp Vilniaus ir Erfurto miesto, esančio Vokietijos Demokratinėje Respublikoje, užsimezgė glaudūs draugystė. Iš Vilniaus į Erfurtą ir priešingai dažnai važinėja įvairios grupės vieni kitus aplankyti. Ir Gegužės Pirmosios šventei į Vilnių buvo atvykęs erfurtiečių turistų grupė, viso 50 žmonių. Tai įvairių įmonių darbininkai, inžinieriai, mokytojai, žurnalistai, įstai gų tarnautojai. Turistų grupei vadovavo Erfurto miesto savivaldybės narys V. Kraftas.

Svečiai iš Erfurto lankėsi Vilniaus pramonės įmonėse, muziejuose, istorinėse vietose. Balandžio 29 d. jie dalyvavo Vilniaus universiteto aktų salėje (Čiurlonio gatvėje), suruostame Gegužės Pirmosios vakare. Čia po oficialiosios dalies įvyko Universiteto ansamblio koncertas, padaręs didelį įspūdį svečiams. Erfurtiečiai Gegužės Pirmosios dieną stebėjo didingąją Vilniaus darbo žmonių manifestaciją, kuri, kaip visada buvo puošni ir pasižymėjo dideliu aktyvumu. Svečiai iš Vokietijos per jų garbei suruostą pobūvį išreiškė didelį pasitenkinimą įgytais Vilniuje išpūdžiais. „Mes matėme tikrai išpūdingai išreikštą darbo žmonių džiaugsmą, kurs ir suprantamas, susipažinusi su dideliais jūsų respublikos laimėjimais“, taip sakė svečiai savo kalbose.

Vilniaus studentų ansamblis į Bulgariją Traukiniu į Odesą išvyko

110 Vilniaus V. Kapsuko vardo universiteto meno ansamblio dalyvių. Iš Odesos Lietuvos studentų ansamblis laivu plauks į Bulgariją, kur išbus apie tris savaites. Ansamblis gastroliuos Sofijoje, Varnoje, Plevene, Plovdive ir kituose Bulgarijos miestuose. Programa sudarys daugiausiai lietuvių kompozitorių kūriniai ir liaudies dainos bei šokiai, o taip pat išpūdingoji Muraldelio daina „Buchenvaldo varpai“, latvių šokis „Prie Dauguvos“, vengrų šokis, bulgarų liaudies daina. Ansambliui vadovauja dirigentas Balčiūnas.

Lietuviai reichstago šturme

Lietuvos spaudoje patiekama daug medžiagos apie lietuvių karių dalyvavimą galutiname hitlerininkų sutriuškinyje. „Vakarinės Naujienos“ patiekia puslapi, pavadintą „Lietuviškas puslapis Berlyno epopėjoje“. Ten patiekti duomenys iš lietuvių kalba leistojo frontinio laikraščio „Raudonasis karys“ apie lietuvių karių žygius forsuojant Odeję ir šturmuojant Berlyną. Seržantas Romualdas Jute- lis rašo apie tai, kaip po hitlerininkų ūgimi jis kartu su savo tautiečiais B. Kivil- ša, M. Korbutausku, E. Sparnu ir kitais forsovo Oderio upę ir įsitvirtino kairiame jos krante. B. Špokauskas rašo apie tai, kaip jis kovėsi Berlyno centre, ir už tas kautynes buvo apdovanotas 3-jo laipsnio „Šlovės“ ordinu, medaliu „Už narsumą“, paskirtas pabūklo vadu ir pakeltas gvardijos vyresniojo ser-

žantu. Kaip pasižymėję savo žygiais ir apdovanoti ordinais ir medaliais pamini- mi Klemas Vaičius, K. Petkus, J. Navickas, A. Duoba, Antanas Bieža, Juozas Pili- čauskas, Zabiela, Baleišis, V. Rašimas, Janeliukštis, Stankevičius, B. Dapkus, Ambrazaitis. Kuklus jau- nuolis iš Sėtos Vyt. Dužins- kas kovojo legendariame Neustrojevo batalione, kurio kariai iškėlė viršum reichstago Pergalės vėliavą.

Dailės savaitė Vilniuje

Gegužės mėnesį Lietuvos Dailininkų Sąjunga ruošia dailės savaitę, skirtą dailės meno propagandai. Per dailės savaitę įvyks tradiciniai susitikimai dailininkų dirbtuvėse, kuriuose paprastai dalyvauja keli tūkstančiai vilniečių. Vilniuje bus atidaryta plakato ir knygų apipavidalinimo paroda. Išpūdingas žada būti dailininkų susitikimas su Vilniaus gamyklų darbininkais Dailininkų Sąjungoje. Dailininkai vilniečiai taip pat išvyks į rajonus pas vietos meno mėgėjus.

Garsusis čekų orkestras Vilniuje

Gegužės Pirmosios išva- karėse Valstybinėje Filhar- monijoje Vilniuje įvyko du Prahos simfonijos orkestro koncertai. Tai garsus čekų simfonijos orkestras, pra- dėjęs savo veiklą 1896 m., kada jam dirigavo žymusis kompozitorius Antoninas Dvoržakas. Kartu su or- kestru atliktame vokalinia- me austrų kompozitoriaus Malerio cikle „Dainos apie mirusius vaikus“ dalyvavo dainininkė (meco-soprano) Vera Soukupova. Orkestras yra gastroliavęs daugelyje šalių Vakarų Europoje, Australijoje, Naujojoje Ze- landijoje, Japonijoje, Indio- jose, Kinijoje. Kelis kartus orkestras gastroliavo Tary- bų Sąjungoje. Šį kartą jis koncertavo Leningrade, Maskvoje, Rygoje ir Vilniuje. Koncertai turėjo didelį pasisekima ir abu vakarus didžioji Filharmonijos salė buvo pilna ligi paskutinės vietos.

Rašytojai lanko kolūkiečius

Per knygų platinimo mė- nesį įdomūs skaitytojų susi- tikimai su rašytojais įvyko ne tikai Vilniuje, bet ir daugelyje kaimo vietovių. Įvairiose vietose įvyksta li- teratūros vakarai bei pasi- kalbėjimai apie literatūrą.

Gegužės Pirmosios išvaka- rėse didelė rašytojų ir dai- lininkų grupė išvyko į Bai- sogałą ir Seduvą, kur jų laukė kolūkiečiai, mokslei- viai, žemės ūkio mokslininkai. Literatūros vakaruose skambėjo ne tikai poetų kūriniai, bet ir Akademinio operos ir baleto teatro solis- tų LTSR liaudies artisto R. Marijošiaus, nusipelnusių artistų I. Jasiūnaitės ir K. Silgalio dainos. Rašytojai platino savo knygas su au- tografais. Susitikimuose dalyvavo ir vilniečiai dai- lininkai R. Budrys ir V. Ki- šaraskas.

Plečiama K. Poželos vardo spaustuve

Seni kauniečiai gerai ži- nuo spaustuve, kuri seniau buvo vadinama „Spindulio spaustuve, o dabar nešioja žymiojo revoliucionieriaus Karolio Poželos vardą. Pa- vylginus su ikariniais lai-

kais dabar spaustuve išlei- džia 13 kartų daugiau pro- dukcijos, nors gamybiniai plotai mažai kuo pasikeitė. Todėl spaustuveje labai ankšta.

Dabar vyksta spaustuves praplėtimo darbai. Gedimi- no gatvėje iškilo didingas keturių aukštų pastatas su plačiais langais, įvairiai iš- dėstytais korpusais. Senos ir naujos patalpos bus iš- dėstytos pagal technologinę liniją, bus užtikrintas reika- lingas gamybinis aukštis. Senieji pastatai bus pakelti iki keturių aukštų. Šalia tu- rimo 7,300 kvadratinį metrų gamybinio ploto bus gauta 9,300 kv. metrų naujų patalpų.

Po rekonstruavimo spaus- tuvės išleidžiamosios pro- dukcijos kiekis padidės 3 kartus, o atskirų cechų, kaip giliaspaudės, produkci- ja išaugs 20 kartų. Tai bus pasiekta pajėgių rotacinių mašinų dėka. Žymiai pager- sės kokybė. Numatyta ne- mažai procesų automatizuoti ir mechanizuoti, todėl darbininkų skaičius padidės tik 50 procentų. Kvalifikuo- tiems darbininkams paruoš- ti numatoma prie spaus- tūvės atidaryti specialią mo- kyklą. Į naujas patalpas spaus- tuve pradės keltis šie- met, o visiškai gamybinių plotų panaudojimas numa- tyts ateinančiais metais.

Marijos Gimbutienės „The Balts“

Iš Londono „Thames and Hudson“ leidyklos Vilniuje gauta keleta egzempliorių Marijos Gimbutienės (Gim- butas) knygos „The Balts“, kuri išleista serijoje „An- cient Peoples and Places“. Tai plati archeologinė stu- dija apie lietuvių, latvių, prūsų ir kitų giminingų jėms tautų gilią senovę. Knygoje 286 puslapiai ir daug iliustracijų.

Kaip matyti iš bibliogra- fijos, autorė naudojosi pla- čiausiai šaltiniais, prade- dant Herodotu, Plinijumi ir Tacitu, baigiant tarybinių mokslininkų darbais. Tarp asmenų, kuriems M. Gimbu- tienė reiškia padėką už su- teiktą pagalbą rašant tą knygą, yra ir Tarybų Lie- tuvos Mokslių Akademijos Istorijos instituto mokslinė bendradarbė R. Rimantienė. Prieš keletą metų M. Alsei- kaitė - Gimbutienė lankėsi Tarybų Lietuvoje rinkdama tai knygai medžiagą.

J. Paliukonis Vilnius, 1965. V. 4.

Keičiasi Kauno vaizdas

Per pastaruosius metus neatpažįstamai pasikeitė Kauno miesto panorama. Vilijampolėje, buvusiam priemiestyje su suklūzusiais mediniais nameliais, iškilo puikūs naujų namų kvarta- lai. Per laikotarpį, praėjusį po paskutinių rinkimų į vie- tines Tarybas, prie Neries krantinės pastatyta daug- viau kaip 100 tūkstančių kvadratinį metrų gyvena- mojo ploto, daugiau kaip 10 butinio aptarnavimo ir prekybos įmonių, dvi ikimo- kyklinės įstaigos. Baigiama statyti vidurinė mokykla, li- goninė ir kiti objektai.

Statybų pastoliai gaubia Žalialaknį. Ramybės gatvė- je statomi šeši dauglaukė- čiai namai, trys bendrabu- čiai, dvi vidurinės mokyk- los, sportinis kompleksas, prekybos centras, butinio aptarnavimo įmonės, 800 vietų kino teatras.

Iš A.L.D.L.D. Centro

"Su taikos misija aplink pasaulį"

Ksaveros Karosienės knyga jau pasiekė visus ALDLD narius. Ir ją skaitydami kiekvienas džiaugsis, joje rade taip svarbius istorinius faktus veiklėje už pastorių taika. Perskaite šią svarbią knygą, duokite ją savo kaimynai skaityti.

"Lithuania—Past and Present"

Tai sekanti knyga, kurios laukiame visi. Ir tikimės tą brangią istorinių faktų knygą apie Lietuvą gauti už poros mėnesių.

Knygos kainas bus: vienas egzempliorius \$1.50. O kas užsisakys 10 knygų ar daugiau—gaus po \$1 už vieną.

Knyga "Lithuania — Past and Present" turime paskleisti kuo plačiausiai tarp angliškai skaitančių amerikiečių.

"ALDLD ir pažangiųjų Amerikos lietuvių istorija"

Knygą parašė Dr. A. Petrika. Tai irgi jau padaryta spausdinti. Tai irgi pilna istorinių faktų knyga. Tikimės gauti ją už poros mėnesių.

Be čia pažymėtų knygų, dar dvi knygos yra ruošiamos. Bet apie jas kitą kartą parašysime. Kadangi šiemet atžymime ALDLD 50-ąsias metines, ir kadangi šiemet tiek daug knygų išleisime, tai finansinė pagalba—kaip pavienių asmenų, taip ir organizacijų—labai prikelinga, ypatingai knygai "Lithuania—Past and Present" išleisti.

Aukų jau gavome:

Mokslu ir apsvietos mylėtoja	
Veronika Mockaitė, So. Boston, Mass.	\$31.000
Lietuvių Namų Bendrovės šerėis auksio	
ALDLD kuopos ir apskritys	475
Apšvietos mylėtoja, Hartford, Conn.	200
K. Petrikenės maršruto aukų dalis	123.60
Per St. Reinardą	120
Per James Kančerį, ALDLD 75 kuopa,	
Miami, Fla.	100
Per J. Bublevsky, ALDLD 52 kuopa,	
Detroit, Mich.	90
Per J. J. Sholunas, ALDLD 45 kuopa,	
St. Petersburg, Fla.	80
Per J. Petrus, surinkta iš So. Bostono	62
Per A. Večkį, Maple Parko Bendrovę,	
Methuen, Mass.	25
K. J. Churliai, Pattenburg, N. J.	25
13 kuopa, Ozone Park, N. Y.	25
V. ir V. Bunkai, Jamaica, N. Y.	25
ALDLD 50 kuopa, Rochester, N. Y.	25
Per KLLD Centrą, Kanada	23
Antanas Staniulis, Hampton, N. J.	20
Maksimiskis	10
J. J. Daujotas, Bend. Ill.	10
Anna Philipse, Stamford, Conn.	10
G. Stasiukaitis, Fairview, N. J.	10
Agota ir Mike Davidonai,	
St. Petersburg, Fla.	10
C. Bready, Brooklyn, N. Y.	10
Ona Kvederiūtė, New York City	10
V. Povilaitis, Detroit, Mich.	7.85
Ignas ir Marijona Liuzin, Binghamton, N. Y.	7.75
M. Barnett, Hartford, Conn.	5
ALDLD 24 kuopa, Brooklyn, N. Y.	5
J. Baubonis, Kenosha, Wis.	5
J. Shunta, Hartford, Conn.	5
H. Cwon, Baltimore, Md.	5
A. Taraska, San Leandro, Calif.	5
J. Dwarsh, Hood River, Oregon	3
L. Stakėnas, Scottville, Mich.	3
W. Raila, Whittier, Calif.	3
M. Veprauskas, Kenosha, Wis.	2
Pinki, Baltimore, Md.	2
G. Skerston, Bridgewater, Mass.	2
J. Zilinskas, Hollywood, Fla.	1.50

Sirdingai aciu visiems aukojusiems. Laukiame ir nuo kitų aukų.

Garbės kuopos

Praėjusiam pranešime buvo paskelbta 23 garbės kuopos. Dabar garbės sąrašą pasiekė dar šios kuopos: 10 kuopa, Philadelphia, Pa. Sekretorius R. Merkis 11 kuopa, Worcester, Mass. Wm. Zetkus 13 kuopa, Easton, Pa. L. Tilwick 20 kuopa, Binghamton, N. Y. A. Zemaitienė 29 kuopa, Rockford, Ill. J. Versackas 38 kuopa, Stevensville, Mich. E. Drobus 52 kuopa, Detroit, Mich. J. Bublevsky 54 kuopa, Elizabeth, N. J. K. Peciūnas 67 kuopa, Point Pleasant, N. J. J. Gryson 77 kuopa, Fairview, N. J. G. Stasiukaitis 91 kuopa, Phoenix, Ariz. S. T. Straulkas 94 kuopa, Kenosha, Wis. M. Veprauskas 97 kuopa, Plymouth, Pa. Ona Zilinskienė 207 kuopa, Hart, Mich. J. Kraus 218 kuopa, Scottville, Mich. Ray Stakėnas Tai didelė garbė tų kuopų sekretoriams už jų gražų darbą.

Prašau visas ALDLD kuopas šiais metais, kaip ALDLD jubiliejiniais metais, smarkiau darbuotis mūsų Draugijai. Visur ir visada kalbinkime gerus lietuvius stoti į ALDLD.

Visais ALDLD reikalais rašykite:

ALDLD
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417

Sekretorius Jonas Grybas

WORCESTER, MASS.

LMS 2-ros apskrities istorinis koncertas!

Kaip Amerikos pažangūs lietuviai mena, tai jie neturėjo tokių turtingų jubiliejinų metų, kaip šie. Žinoma, vyriausias jubiliejus, kaip tautos kamieno, bus atšvęstas pačioje Lietuvoje. Pažangus lietuvis, nesvarbu kur jis bebūtų, kai prisimins šį jubiliejų, jam iš džiaugsmo ašaros per skruostus nuriedės, kad jo idėja, dėl kurios jis tiek daug siejo, realizuojasi.

Mes, Amerikos pažangūs lietuviai, švęsime 50-ąsias ALDLD suorganizavimo metines. Ji kiekvieno mūsų bute įkūrė gražias bibliotekėles. Jos dėka buvo pasakyta tūkstančiai viešų kalbų; ji nuarė ilgą vagą ir meno dirvoje.

Dienraštis "Vilnis" mini savo laikraščio 45 metų sukaktį. Tik pagylokime, per 45 metus plaukti prieš milijonų bangas be atodūsio! Ir "Vilnis" ryžtasi pasiekti 50 metų aukso medalį.

Kalbant apie LMS 2-osios apskrities koncertą, tai jis bus istorinis. Vykdamį šį koncertą, būkite taip geri, pasiūposkite šventadieniškai, nes bus dedamos pastangos visą koncerto eigą sustakti į filmą. Vėliau jis bus rodomas jūsų kolonijose. Maršrutai pasibaigus, jis bus nuvežtas į Lietuvą kaip istorinis dokumentas. Taigi, kurie turite savus nuotraukoms aparatus, pasistenkite, kiek tik galite daugiausia nuimti ir vykusiai išėjusius perduokite man, o aš, sutvarkęs, persiųsiu į Lietuvos istorijos muziejų. Kada pasieks muziejų, galėsite parašyti laišką savo gimimėms, tegu nueina į muziejų ir pamato jūsų veidą.

Į šį koncertą atvažiuos niujorkiečiai. Jie sudarys savo programą iš choro, kvarteto, duetų ir solistų. Tas pats bus ir su usteriečiais, nes jų meninės spēkos irginėmažos. Šiame koncerte kaip tik ir bus chormeisterių mokytojų pademonstravimas. Kiek man yra žinoma, tai Montellos Vyrų Dailės grupės mokytojas Al. Pocius stropiai prie šio koncerto ruošiasi. Veikiausiai budi Dirvelis ir Stensler. Žinoma, Aldona Downing bus koncerto pažiba.

Koncertas įvyks gegužės 23 d., 1:30 val. popiet, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St., Worcester, Mass.

Visiems yra žinoma, kad usterietės gospadinės pagamina skaniausius valgius, daugiausia duoda ir už žemiausią kainą. Po koncerto visi galėsime pabaliavoti. Kuriems sveikata dar tarnauja, gegužės 23 d. palikite namus ir vykite į koncertą.

J. Petruškevičius
Apskrities pirmininkas

ST. PETERSBURG, FLA.

Veikla neapsistoja

Zinių iš šio miesto pasirodė mažiau, tačiau veikimas nėra nei kiek apstojęs. Dažnai vykdomos pramogos, svečių dar vis lankosi iš toliau pasimatyti su artimaisiais ir draugais.

Dainos Mylėtojų grupė, atrodo pastoviai gyvuos ir pramogose dainuos Adelės Pakalniškienės vadovyste. Daug dabar maloniau pramogose, kuomet skamba dainos. Programos tarytum gėlemis puošiamos, gyvos, linksmos.

Lietuvių Literatūros Draugijos vietinės kuopos gražių tarimų laikraščio "Vilnis" 45 metinė sukaktis pasveikinta su tūkstantine. Dabar vėl LLD centrui pasiūsta visa penkšimtinė išleidimui anglų kalba knygos, ir prisiminta draugijos 50 metų gyvavimas.

Kai kuopos draugai ir draugės nuosirdžiai veikia, tai ir naujų narių vis daugiau įsirašo. Gegužės 2 d. po susirinkimo viena draugė įsirašė. Įsirašys ir daugiau.

Reikia visiems neužmiršti, kad pramogų komisija ruošiasi prie didelio, šaunaus pokylio, kuris įvyks gegužės 22 dieną. Programa susidės iš sveikinimų kalbų, dainų ir bus išduoti pietūs 12 valandą, paprasčiau vietoj, 314 — 15th Ave. So.

Šiotoje išskilmėje bus atžy-

Juk tai bus jiems džiaugsmas, kad jį dalyvaujate su pažangiečiais.

LMS 2-oji apskritis mini savo 45 metų jubiliejų. Kas gi gali suskaičiuoti, kiek jos dainininkai sudainavo liaudies dainų? Kiek suvaidino scenos veikalių? Per 45 metus ji šaukė lietuvišką liaudį kad svetimoj padangėj nepamirštų savo tėvų krašto, kad nors trumpam laikui aplankyti Lietuvą ir pasigirėtų jos gamtos grožiu.

Apskrities dainininkai be atvangos šaukė: "O kur skraidai, dainininke, eik prie mūsų..." Šiame koncerte chorai, duetai ir solistai bus pasiūposę žavėjančiomis naujomis dainomis, kurios pripildys jūsų sielas.

Į šį koncertą atvažiuos niujorkiečiai. Jie sudarys savo programą iš choro, kvarteto, duetų ir solistų. Tas pats bus ir su usteriečiais, nes jų meninės spēkos irginėmažos. Šiame koncerte kaip tik ir bus chormeisterių mokytojų pademonstravimas. Kiek man yra žinoma, tai Montellos Vyrų Dailės grupės mokytojas Al. Pocius stropiai prie šio koncerto ruošiasi. Veikiausiai budi Dirvelis ir Stensler. Žinoma, Aldona Downing bus koncerto pažiba.

Koncertas įvyks gegužės 23 d., 1:30 val. popiet, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St., Worcester, Mass.

Visiems yra žinoma, kad usterietės gospadinės pagamina skaniausius valgius, daugiausia duoda ir už žemiausią kainą. Po koncerto visi galėsime pabaliavoti. Kuriems sveikata dar tarnauja, gegužės 23 d. palikite namus ir vykite į koncertą.

J. Petruškevičius
Apskrities pirmininkas

Miami, Fla.

Netikėtas susitikimas

Gegužės 9 d. Lietuvių Socialio Klubo bankete - koncerte, garbei mamų, turėjome progą draugiškai pasisveikinti su iš "nortų" atvažiuosiais Walteriu Brazausku ir jo žmona dainininke Elenute.

Man buvo svarbu su juo susitikti ir draugiškai pasikalbėti, nes 1961 metais, liepos mėn., su grupe iš 33 asmenų, mes lankėmės Tarybų Lietuvoj tris savaites. Walteris buvo mūsų vadovas. Tai laisvai aplankėme ir apžiūrėjome Trakų pili, Pirėnupio tragiško kaimo muziejų, Druskininkus, Kauną, Klaipėdą, Palangą ir po dieną kitą gimtinius kaimus. Lietuvos sostinėje buvome 8 dienas ir sovietškoj Maskvoj tris dienas. Buvome visi patenkinti. Tikrai viena iš mūsų grupė, Vera Smalstienė, buvo ištikima nelaimės, staigiai susirgo ir Vilniaus ligoninėj išgulėjo 18 dienų.

Parvykęs į savo naująją tėvynę — Floridą — parasiu savo įspūdžius, kurie tilpe per tris "Laisvės" numerius. Walteris už tai man padėjo ir pagyrė, kad, esą, buvo labai gerai ir trumpai visas aprašyta.

Walteris norėjo pasimatyti ir su Pakalniškiu, buvusiu mūsų grupėj, bet Pakalniškis gyvena toli nuo mūsų, už St. Petersburgo miesto.

Solistė Elena Brazauskienė tame Motinos dienos rengime sugiedojo solo tris lietuviškas, dvi rusiškas ir 1 anglišką dainą, gavo gausių aplođismentų ir puokštė gėlių.

Susitikęs dainininkę pasveikinau rusų kalbą. Ji nustebė, kad aš moku gražiai rusiškai kalbėti. Tą pačią minutę Walteris paaiškino, kad jo žmona Lietuvoj gimusi ir ten mokslą išėjusi.

Mūsų Aido choras turi naują mokytoją smuikininką Joną Veličką.

Apie tą šaunų mamų koncertą banketą ir koncertą parašys kiti mūsų korespondentai.

V. J. Stankus

Brockton, Mass.

Parengimai

Gegužės 23 d. Lietuvių klubo priklauso visos lietuviškos moterys, neatsižvelgiant į skirtumą jų politinių ar religinių įsitikinimų. Yra turtingų, bet jos draugiškos, neišdidžios. Beveik visos pusamžės. Yra čia gimusių, jaunosios kartos. Jos turi savo chorą. Dalyvauja visuomeniniame veikime, priklauso priešnaciam komitete. Išrinko delegatę į dienraščio "Vilnis" daininkų sunvažiavimą.

Gegužės 3 d. buvo paminėjimas Motinos dienos. Tai buvo pirmadienį, 3 val. po pietų. Susirinko netoli šimtas moterų. Atliek mėnesinį susirinkimą, pradėjo programą. Apie Motinos dienos reikšmę kalbą pasakė klubo narė J. Marazienė. Meninę programą atliko sekamos narės: Dočkienė, Dorienė, Stukienė, Rasinskienė, Pasada, Urbikienė. Visos geros solistės. Labai gražiai sudainavo. Rasinskienė ir Urbikienė čia gimusios jaunos moterys. V. Urbikienė vadovauja keletui chorų.

Po meninės programos, sekė užkandžiai. Visas maistas klubiečių sudovano tas ir skaniai pagamintas. Tiesiog, buvo tikras banketas, ir tai paprastą pirmadienio dieną. Tai buvo puikus Motinos dienos paminėjimas. Tokių klubų Chicagoje ir jos apylinkėje yra keletas. Labai gaila, kad tokių klubų dar ne visur randasi.

George Shimaitis

Sekmadienį, gegužės 30 d., Montello Vyrų Dailės grupė rengia pikniką po stogu. Jis įvyks Lietuvių Tautiško Namo salėje. Pradžią 2 val. dieną. Įžanga tik 50 centų.

Serga

Sunkiai susirgo Albertas Vasaris ir išvežtas į Brocktono ligoninę. Lankiau jį, atrodė, kad sveikata taisosi. Jau ilgą laiką toje pat ligoninėje yra Liudvis, Prano Kaulakio žmona. Jai buvo padaryta operacija. Sveikata lėtai taisosi. Sergantiems linkiu greitai pasveikti.

George Shimaitis

Haverhill, Mass.

Balandžio 26 d. mirė Mary Walukevich (Walch), 79 metų. Paliko giliai liūdintus, savo vyrą Juozą, du sūnus, dukterį ir dvi seseris. Palaidota bal. 29 d. St. Patrick's kapinėse.

Gegužės 4 d. mirė Agnes Marcelionis, sulaukusi 80 metų. Paliko savo vyrą Antaną, šešis sūnus, dvi dukteris, 19 anūkių ir du proanūkius. Palaidota geg. 6 d. St. Patrick's kapinėse. Lai būna mirusiems ramybės, o likusiems reiškiau užuojautą.

Lawrence, Mass.

Lawrence ir artimesnių miestų dailidės ("karpenieriai") gauna algos pakėlimą po 80 centų per valandą. Bus pakeliama po 25 centus per metus. Tokias sąlygas unijos vadai pateiks nariams apsvarstyti.

LLD 37 kuopos susirinkimas įvyks šeštadienį, birželio 5 d., Maple Parke. Pradžią 2 val. dieną. Prašomi visi nariai dalyvauti, nes turėsime prisirengti prie dviejų didelių piknikų.

Tą pat dieną ir ten pat įvyks ir LDS 125 kuopos susirinkimas. Abiejų kuopų nariai kviečiami skaitlingai dalyvauti.

Buvau sumanęs aplankyti Tarybų Lietuvą, pasimatyti su giminėmis ir draugais. Ir daug kvietimų gavau. Bet labai gaila, kad šiemet to negalėsiu padaryti, nes per kelis mėnesius sunkiai sirgau.

Birželio ir liepos mėnesiais daug amerikiečių va-

Roseland, Ill.

Turėjau garbės dalyvauti Lietuvių moterų klubo susirinkime gegužės 3 d. Šiame klube priklauso visos lietuviškos moterys, neatsižvelgiant į skirtumą jų politinių ar religinių įsitikinimų. Yra turtingų, bet jos draugiškos, neišdidžios. Beveik visos pusamžės. Yra čia gimusių, jaunosios kartos. Jos turi savo chorą. Dalyvauja visuomeniniame veikime, priklauso priešnaciam komitete. Išrinko delegatę į dienraščio "Vilnis" daininkų sunvažiavimą.

Gegužės 3 d. buvo paminėjimas Motinos dienos. Tai buvo pirmadienį, 3 val. po pietų. Susirinko netoli šimtas moterų. Atliek mėnesinį susirinkimą, pradėjo programą. Apie Motinos dienos reikšmę kalbą pasakė klubo narė J. Marazienė. Meninę programą atliko sekamos narės: Dočkienė, Dorienė, Stukienė, Rasinskienė, Pasada, Urbikienė. Visos geros solistės. Labai gražiai sudainavo. Rasinskienė ir Urbikienė čia gimusios jaunos moterys. V. Urbikienė vadovauja keletui chorų.

Po meninės programos, sekė užkandžiai. Visas maistas klubiečių sudovano tas ir skaniai pagamintas. Tiesiog, buvo tikras banketas, ir tai paprastą pirmadienio dieną. Tai buvo puikus Motinos dienos paminėjimas. Tokių klubų Chicagoje ir jos apylinkėje yra keletas. Labai gaila, kad tokių klubų dar ne visur randasi.

Linkiu jums sėkmės, klubietės!

Nauja klubo narė J.S.A.

Avalon, N. J.

Sąskrydis prakilnam tikslui

Sekmadienį, gegužės 30 d., įvyksta Bekampų rezidencijoj—147 13th Street, Avalon, N. J. (tel. Av. (609) 967-5921) tradicinis, iš eilės dvidešimtas, sąskrydis.

Visi įvykusieji parengimai buvo našūs ir pasėkmingi. Reikia tikėtis, kad ir šis parengimas toks bus, kadangi šie metai yra svarbūs mums metai, nes tai jubiliejiniai garbingos Literatūros Draugijos metai, o pobūvis rengiamas Literatūros Draugijos ir "Laisvės" naudai.

Viskas daroma, kad šis sąskrydis būtų vienas iš pasėkmingiausių. Tuo reikalaujame geg. 7 d. lankiausi Filadelfijoj pas Oną Zalner, kuri atliks "boso" pareigas ir pati svarbiausia veikimo dirva jau nustatyta. Viskas veikiamas iš anksto, planingu būdu.

Sąskrydžiui laikas labai patogus ir tinkamas, nes tai įvyks sekmdienį, prieš kapų puošimo dieną. Mūsų namas išnuomotas vasarai nuo birželio 16 dienos ir po parengimo, kas tik pageidaus praleisti vakacijas—visiems svečiams kamabrai veltei.

Apie sąskrydį bus ir daugiau žinių.

J. A. Bekampis

Darbininkė

Geužės 30 d. Lietuvių Piliiečių Gedimino klubas rengia savo metinį pikniką — Kempės atidarymą — Montrole St., šalia Salem St. Čia yra gražios lietuvių kapinės.

Linkiu draugams ir draugėms laimingai nuvykti ir parvykti, o parvykusiems savo įspūdžius mums perduoti.

S. Penkauskas

MIAMI, FLA.

Sezono užbaiga

Siuo tarpu dauguma svečių jau išvažinėjo į šiaurę. Kai kurie žadėjo, kaip greitai galės sugrįžti ir čia praleisti savaitę.

Visi svečiai, kurie buvo atsilankę Socialio klubo parengimuose, buvo linksmi ir patenkinti parengimais, klubo sveitine ir žaliuojančiomis palmėmis.

Svečių buvo atvažiuosiu iš visur. Sociali Klubą atlankė arti 700 iš 15-os valstijų, Kanados ir net iš tolimosios Kalifornijos. Svečiai pamokėjo už pietus iš šių valstijų: New York, Illinois, Massachusetts, Michigan, Ohio. Jie po vieną sekmadienį apmokėjo visas klubo išlaidas, o klubui liko visos pelnas. Reikia, penkios valstijos davė 5 pietus. O prie to pavieniai paaukavo šį bei tą klubo naudai.

Visiems aukotojams klubo vardu širdingas aciu!

Buvo malonu susitikti žmonių iš visur. Klubas labai jiems dėkingas. Kai kurie aukėjo ir mūsų Aidui pinigais ir kitais daiktais.

Mūsų klubo "jaunuoliai" pensininkai nesnaudžia — visi dirba, kiek kas gali. Taipgi širdingiausias aciu gospadinėms, kurios dirba virtuvėje ir pagamina pietus kiekvieną sekmadienį.

Dabar mes laukiame kito sezono, ir vėl būsime patenkinti, kai atsilankys tie, kurie čia atvažiuos praleisti žiemą. Mes juos mielai sutiksime.

Mūsų klubo adresas:
2610 N. W. 119th St.
Miami, Fla.
Svečių priėmėja
Marie Koch

Cleveland, Ohio

Svarbus banketas

Gegužės 1 dieną turėjome svarbų banketa. Už jo surengimą garbi priklauso Juliai Wernerieni. Ji pati paruošė savo lėšomis maistą ir skaniai pavaišino apie 25 asmenis. Banketas buvo surengtas dviem tikslais: vienas: prisiminimui jos mirusio mylimo vyro Jono Wernerio, o kitas, tai Gegužės Pirmosios progą.

J. Wernerienė perskaitė laišką iš Tarybų Lietuvos nuo jaunos mergaitės, kuriame ji sveikino Clevelando Moterų klubą Gegužės Pirmosios progą.

Visi dalyviai širdingai dėkingi Wernerieni už taip rūpestingai paruoštą banketą.

Pasivalgę, kai kurie dalyviai pakalbėjo. Julia Wernerienė išsireiškė, kad jeigu kas nori paaukoti darbininkų judėjimui, gali tai padaryti. Aukėjo sekamai:

J. Stripeika \$5; A. A. Sablins \$3. Po \$2: J. ir A. Eituričiai, J. ir A. Palton ir M. Nikas.

Po \$1: S. Kazilonis, V. Mockaitienė, B. Mikolajūnienė, J. Krasnickas, Ann, Lideikiai, Clevelandiečiai, ir M. Geležinienė. M. Martin aukėjo \$0.50. Viso \$22.50, o sykiu su rengėjos auka susidarė \$45. Aciu visiems aukėjusiems.

LLD nariams

Jeigu kurie LLD 22 kuopos nariai dar negavote K. Karosienės knygos, tai matykite mane. Taipgi prašau pasimokėti dukles, kurie dar esate nepasimokėję. A. S.

Philadelphia, Pa.

Labai svarbus LDS kuopos susirinkimas

LDS 5 kuopos susirinkimas įvyks penktadienį, gegužės 14 d., 1150 N. 4th St. Pradžia 7 val. vakare. Kaip žinia, LDS kuopos susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio antrąjį penktadienį. Prašome narius skaitlingai dalyvauti, nes turime svarbių reikalų.

Dr. L. Tureikis jau nuo seniai nesveikavo, gi balandžio 30 dieną gavo šoką ir turėjo atsigulti į lovą, nes visai negali vaikščioti. Gaila gero draugo, kad jam teko sunkiai susirgti. Linkiu kuo greičiausiai pilnai pasveikti.

P. Walantienė

Marininkų generolas apie karo santažą

New Yorkas.—"The Worker" iš gegužės 9 dienos citavo JAV marininkų generolo Smedley D. Butlerio veikalą "War Is a Racket". Generolas rašo:

Aš praleidau 33 metus ir keturis mėnesius labiausiai aktyviose JAV jėgose—Marininkų Pirmame korpuse nuo leitenanto iki generolo. Per tą laiką buvau svarbiausiose Wall Stryto muskulinėse jėgose bankininkų naudai, šantaže dėl kapitalizmo.

Aš gelbėjau Meksikoje, Tampiko apylinkėje, JAV naftos kapitalistų reikalams 1914 metais. Aš gelbėjau Haityje ir Kuboje įsigalėti

National City bankininkams ir ten pelyntis... Aš padėjau Nikaraguoje įsigalėti Brown Bros. bankininkams 1909—1912 metais. Aš tą pat dariau Dominikoje 1916 metais, prisidėjau padaryti Hondurasą paklusnų JAV vaisių kompanijai 1903 m. 1917 metais gelbėjau Standard Oil kompanijai Kinijoje įsitvirtinti...

Kai pažiūriu atgal, tai aš pralengčiau Al Caponi, nes jis galėjo šantažuoti tik trijuose miestuose, o mes, marininkai, trijuose kontinentuose.

ISGELBĖJO NUO LEDO

Washingtonas. — Jungtinių Valstijų laivai tarp Greenlandijos ir Islandijos nuo tirpstančio ledo išgelbėjo savo "Arlis-2" stoties žmones.

Jų stotis buvo įrengta 1961 metų gegužės mėnesį Alaskos pakrastyje. Ji ant ledo praplaukė žemės šiaurės ašigali ir per 4 metus pasiekė šiaurinę Atlanto dalį, kur ledas pradėjo tirpti.

J. VALSTIJOS UZGROBE INDOZEZIJOS LAIVĄ

Jakarta. — Los Angeles mieste amerikiečiai užgrobė Indonezijos "Johannes Lutuharhari" laivą. Tai padarė už tai, kad Indonezija nacionalizavo JAV kapitalistų įmones \$80,000,000 vertės.

Maekinaw City, Mich. — Didžiųjų ežerų sąsiauryje apsvirtė ir nuskendo "Cedarville", United States Star C. laivas.

Iš 35 žmonių žuvo 3, o kiti buvo išgelbėti.

New Delhi. — Indijos vyriausybė priėmė TSRS pasiūlymą, kad ji ir Pakistanas derybų keliu sureguliuotų Kašmyro sienos reikalus.

Maskva. — TSRS Komunistų partijos pirmasis sekretorius Leonidas Brežnevas be apsaugos vaikštinėjo žmonių tarpe.

Roma. — Italijos Komunistų partijos organas "L'Unita" rašo, kad Komunistų partija turi 1,525,700 narių.

Budapeštas. — Atvyko TSRS Užsienio reikalų ministras A. Gromyko.

Costa Mesa, Calif.—JAV valdžia pranešė D. Dowsonienei, kad Vietname dingęs jos vyras JAV leitenantas Daniel Dowson.

PRANEŠIMAI

WORCESTER, MASS.

Sekmadienį, gegužės 16-a, bus teikiama plataus pasirinkimo maisto pietūs Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St. Pradžia 1 val. Kvietia LSD Moterų komisija (38-39)

Svarbus Pranešimas!

Plačiai buvo rašyta "Laisvė" ir "Vilnyj" apie brošiūrą DO YOU KNOW THEM? Šioji brošiūra demaskuoja lietuviškus karo prasikaltėjus, kurie gyvena tarp mūsų. Komitetas prašo platinti tą dokumentuotą literatūrą Amerikos piliečiams, kad jie žinotų jų darbus Lietuvoj laike antrojo karo. Šioji brošiūra turėtų būti siunčiama ar duota tik rmtiems ir pasižymėjusiems Amerikos piliečiams.

Komitetas prašo geros valios lietuvius gauti tos brošiūros platinimui. Jūs gausite brošiūrą ir voką su laišku, kuris nurodo skaitytojui, ką jis turės atlikti. Galite užsisakyti nuo vienos brošiūros ir daugiau. Brošiūros kaina 15 centų. Užsakymus siųskite:

Lithuanian National Committee
To Combat Nazism, Inc.
3116 S. Halsted Street
Chicago, Illinois, 60608

WORCESTER, MASS.

KONCERTAS

ATŽYMEJIMUI 45 METŲ VEIKLOS
RENGIA LIETUVIŲ MENO SĄJUNGOS 2-ra APSKRITIS

Sekmadienį, Gegužės 23

Lietuvių Salėje 29 Endicott Street Worcester, Mass.

Newyorkiečiai talentai, kurie dalyvaus šio koncerto programoje:

Victor Becker
baritonas, solistas

Aido choro Moterų kvartetas: N. Buknienė, N. Ventienė, mokytoja M. Stensler, O. Čepulienė, K. Rušinskienė.

Elena Brazauskienė
sopranas, solistė

KITI PROGRAMOS DALYVIAI:

Worcesterio Aido Choras, solistai ir grupės, vadovybėje Jono Dirvelio Ona Dirvelienė, sopranas, ir Jonas Sabaliauskas, tenoras, dainuos duetas.
Montello Vyrų Dailės Grupė, vadovybėje Albino Potsiaus
Brooklyno Aido Choras ir solistai, vadovybėje Mildred Stensler

Viešnia solistė ALDONA DOWNING, sopranas

PRADŽIA 1:30 VALANDĄ DIENĄ

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

CARPENTERS & MASONRY MEN WANTED

1st class. Helpers also. Good opportunity for the right men. Call 609-NO. 2-8100. (38-41)

ADMINISTRATIVE POSITIONS (2) College degree, requires group work, maturity and exp. working with people. 1 position requires camping and aquatic skills. Other position requires community relations skills. Good salaries. Camden, N. J. 609-WO. 4-2370. (38-39)

CHEF. Exp. working Chef. Reliable. Non-drinker. Simple American cooking. Knowl. of some Italian cooking. Menu planning and percentage. Good steady work for right person. No Sun. Apply in person only. Blue Jay Restaurant, 24 W. Main St., Norristown, Pa. (38-39)

BARTENDER Family man. Long experience. Over 40. Call VI. 3-7482 or VI. 4-9359. (38-39)

COUPLE Butler and Cook. Some driving and outside work for small family. Pleasant living conditions. References. LA. 5-2969, between 10 A. M. & 8 P. M. (38-41)

Help Wanted—Female HOUSEWORK. Woman, must be good ironer and dependable with references. 5 days. 9 to 5. Excellent salary. Steady work. Cinnaminson area. 829-4413. N. J. (38-40)

WOMAN Mature. Sleep in. References. Domestic and child care. Must like children. Driving helpful. Off Thurs. and every other Sun. \$40 week. Call TR. 8-7797. (38-40)

NURSE—ANESTHETIST Penna. License. 5 day week. Extra for extra calls. Reply to Box R9. Experience and reference. Jefferson Bldg., Phila. 7, Pa. (38-40)

CHILD CARE WORKER For small Institution Live in. MA. 4-3794 after 7 P. M. (38-39)

PRACTICAL NURSE, occasional live in duty (with regular nurse. Young lady bed-patient. Administer insulin injections. Lite cooking. Call Lawrence 5-2222. (38-40)

OFFSET PRESSMAN. Some Camera knowledge. Send resume with salary requirements to: B & B PRINTING 649 Second St., Pike, Southampton, Pa. (38-40)

HOUSEKEEPER. Live in contemporary Stratford home. Own room, bath & TV. Good salary. Daughters 9 & 13 help w/ some chores. Excel refs will be thoroughly checked. Call PE. 5-1688 or MU. 8-3266. (38-40)

COMPANION. Mature. Live in. Assist invalid. Light duties. Must have experience and references. 609-HA. 9-4442. (38-39)

TSRS RAGINA INDIJĄ TARTIS SU PAKISTANU

Maskva.—Tarybų Sąjungos vyriausybė, per TASS žinių agentūrą, ragina Indiją ir Pakistaną tartis sureguliuoti jų sienos Kašmyro srityje.

Help Wanted—Male

MAN Furniture Experienced. Refinishing and repairing. Shop work. Good pay. Apply 1716 Grange St. LI. 8-7513. (38-39)

SILK Screen Printer-Basic knowl. or previous experience. Athletic clothing house for printing of T-Shirts and related items. Call WA. 5-4360. (38-42)

MEN Wood box shop work. Experience preferred, but not necessary. JOHN FITCH INDUSTRIAL PARK Warmminster, OS. 2-5300. (38-40)

MEDICAL TECHNICIAN 5 day week. Expd. CBC'S Urinalysis. 2 meals per day. Extra for extra calls. Small hospital. PO. 3-8310. Ask for Mr. Davis. (38-40)

TAILOR Bushelman, experienced only to work in retail dry cleaning plant. Apply 2846. No. 22nd St. (38-40)

MECHANIC. General golf course work. Must be able to repair and adjust golf course equipment. Year 'round job. Apply in person. Golf Course Supt., General Washington Country Club, Egypt Rd., Audubon Pa. (38-42)

EMBROIDERER Exp. single Schiffe machine, make own patterns & design. Good working conditions. Permanent position. Excellent salary. MR. EMANUEL, WA. 2-1808. (38-42)

ELECTRICAL STATOR WINDER Must be experienced in all phases of A. C. work. Older man pref. Will also consider small motor repair expert. PO. 5-8664. (34-38)

AUTO BODY MEN Painters or combination men. High salary and Company benefits. Experienced only. Apply in person. BANKS & ASSOCIATES 2311 No. 27th St. (38-40)

COOKS & BAKERS Needed for large catering concern. Must be experienced. Call SA. 6-7171, Mon.—Fri. only. 10—4 P. M. (38-44)

NURSE, RN. Girls' Camp in Adirondacks. July and-or August. Call TU. 4-5120. (38-39)

RADIO TECHNICIAN To install and maintain two-way mobile radios. TR. 4-7511. (38-39)

MEN to do landscape work for old reliable Nursery. Year round work. Benefits. Phone 9-5. LA. 5-6773. VICK'S WILDGARDENS (38-39)

AUTO BODY Metal man. 1st class only. Willow Grove area. Call OL. 9-9730. (38-39)

MACHINIST & TOOL MAKERS. 1st & 2nd class. Also lobbying shop mechanics. Liberal benefits. H. L. HAMPTON, INC. 2321 Wyandotte Rd., Willow Grove. OL. 9-0597. (38-40)

AUTO SEAT COVER and TOP MAN Experienced. Apply 2623 Ridge Pike Trooper, Pa. (38-39)

Washingtonas. — Senatorius Henry M. Jackson sako, kad JAV neturi pastovios užsienio politikos.

MT. LEBANON, PA.

Mt. Lebanon Federal Savings and Loan Ass'n

733 Washington Road — 563-1900
Donaldson's Crossroads — 941-7585

EARN 4% ON INSURED SAVINGS

WHERE THOUSANDS SAVE MILLIONS

Sveikinimas rašytojui Rojui Mizarai

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija sveikina rašytoją Rojį Mizarą su jo 70-ju gimtadieniu.

Rojus Mizara yra labai daug davęs raštų žurnalui "Sviesai" ir knygų Lietuvių Literatūros Draugijai, už ką Amerikos pažangioji lie-

tuvių visuomenė yra jam, kaip rašytojui-svietėjui, labai dėkinga.

Linkime Rojui Mizarai stiprios sveikatos, gražių sėkmių ir dar daug kūrybingų metų.

ALDLD Centro Komitetas
Jonas Grybas, sekr.

Sveikiname

Rojų Mizarą

Jo septyniadesimtojo gimtadienio proga

Rojus Mizara ne tik labai daug pasidarbavo suorganizavime Lietuvių Darbininkų Susivienijimo, bet taipgi per eilę metų buvo LDS prezidentas.

Linkime jam sveikatos ir neišsenkamos energijos dar per daug metų darbuotis užsiurbtose visuomeniniuose darbuose.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

IŠ LAIŠKŲ

...Mūsų periodinė spauda paminėjo V. Kapsuko 85 metų sukaktį. Teoriniame žurnale spausdinama serija straipsnių apie V. Kapsuko atliktus darbus ryšium su jo raštų 7 tomų išėjimu. Šių tomų atsakingas redaktorius Rokas Malukevičius, mūsų instituto bendradarbis, 1964 m. sėkmingai apgynė savo parašytą disertaciją "V. Kapsuko visuomeninė-politinė veikla 1903-1918 metais". Jam pripažintas istorijos mokslų kandidate laipsnis. Dabar jis rengia spaudai V. Kapsuko raštų 8 tomą, kuris apims jo 1918-1920 metais parašytus straipsnius. Manome, kad iš viso išeis 12 V. Kapsuko raštų tomų. Dedame į tomus tik dalį aktualiausių medžiagos. Raštai, įdėti į tematinį rinkinį "Veidmainių darbai", į tomus nepateko.

Šiandien atidavėme leidyklai parengtą fotoalbumą, skirtą Raudonosios Armijos 16 lietuviškosios divizijos karių žygiams, o taip pat Tarybų Lietuvos išvadavimui 1944-1945 metais paminėti. Albume įdėta apie 450 nuotraukų. Poetas E. Mieželis parašė albumui specialią poemą, kuri jame bus išspausdinta. Tikimės, kad šis albumas pavyks išleisti jubiliejinėmis dienomis.

Rengiamo spaudai taip pat fotoalbumą, skirtą partizaninėms kovoms Lietuvoje 1941-1944 metais. Gal pavyks ir jį šiais metais išleisti, kaip jubiliejinį leidinį.

Galvojame apie D. M. Solomsko apsakymų rinkinio parengimą spaudai. Pasitarsime šiuo reikalu su "Vagos" leidykla, smulkiau susipažinsime su jo raštais. Tokios rūšies leidinių parengimo spaudai specialistas buvo profesorius B. Pranskus. Deja, jis mirė, nespėjo užsiurbtų darbų atlikti. Yra priimtas nutarimas apie B. Pranskus rinkinių raštų išleidimą.

Sekanciais metais vasario mėnesį bus Karolio Poželos 70-metis. Norime tai datai išleisti jo rinkinių raštų tomą. Medžiaga mūsų institute jau renkama. Šiame tome rengiamės išspausdinti V. Kapsuko parašytą

Karolio Poželos biografiją, kuri dar nebuvo paskelbta. Toliau numatome parengti spaudai Juozo Greifenbergerio, Kazio Giedrio, Prano Eidukevičiaus, Juozo Garelio raštų vienuoliktą. Norime, kad kovotojų už mūsų laudies reikalus atminimas būtų reikiamai įamžintas.

Daug jėgų tenka skirti, padedant "Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" redakcijai. Institūto bendradarbiai rašo daugiausia revoliucinio judėjimo dalyvių, partizanų biografijas. 1963 ir 1964 metais esame parašę enciklopedijai 1012 straipsnelių. Siemet tęsiame šį darbą toliau.

Tokie mūsų šiokiadieniai.
R. Šarmaitis

1965-II-28

Gerbiama Redakcija,

Su dideliu prašymu kreipiuosi į gerbiama redakciją, kad padėtų man surasti artimus gimines. Jeigu galima parašykite į laikraštį "Laisvę" arba kur nors kitur, gal atsišauks.

Aš noriu surasti seserį Adomėnienę Veroniką d. Justino, jos vyrą Adomėną Kristopą, arba jų vaikus, kurių vardai: sūnus Stanislavas, duktė Emilija; kitų vardų nežinau. Tik aš nežinau, ar vaikai moka lietuviškai skaityti arba kalbėti.

Minėti giminės gyveno šiuo adresu:

Kristopas Adomėnas
8796 Zone Ave.
Detroit, Mich.

Mano adresas:
Kauno rajonas
Padauguvos paštas
Vasiliauskienėi Elenai J.

Susižeidė B. Skublickas

Bekarpydamas medžio šakutes B. Skublickas nukrito nuo kopėčių ir labai susižeidė. Jis randasi Trafalgar ligoninėje, 161 East 90th St., New York City, tarp Lexington ir 3rd Ave. Lan-kyimo valandos nuo 1:30 iki 3:30 ir vakarais nuo 6 iki 8 (kasdieną).

Zinią telefonu pranešė Mrs. Skublickas.

Mieste pasidairius

New Yorko miesto valdžia sako, kad ji jau turi pasigaminus platų planą kovai su skurdu. Ji turinti net 30 įvairių projektų. Dabar tik bereikia pinigų. Todėl kreipiasi į Federalinę vyriausybę, kad ji tuoj parūpintų arba duotų daugiau kaip \$18,000,000 šiems projektams praveisti. Spėjama, kad Federalinė valdžia prašymą patenkins.

Pasaulinės parodos vedėjai labai nusiminę. Jie tikėjosi, kad šiemet lankytojų skaičius bus kur kas didesnis, bet kaip tik priešingai. Siemet, jie sako, iki šiol lankytojų skaičius buvo 22 procentais mažesnis. Per 20 dienų nuo parodos atsidarymo ją aplankė tik 664,000 žmonių.

Majoro Wagnerio vyriausybė jau paskelbė miesto biudžetą. Jis milžiniškas. Jis susideda iš trijų ir pusės milijono dolerių. Tai aukščiausias biudžetas visoje New Yorko istorijoje.

Bet įplaukos nepadengia išlaidų. Dar reikia kur nors surasti apie 250 milijonų dolerių. Kalbama apie naują pakėlimą mokesčio ant nuosavybių.

Praėjusį pirmadienį mūsų miestas buvo užklupę dideli karščiai. Temperatūra pakilo iki 92 laipsnių. Tokių karščių miestas nebuvo matęs nuo 1896 metų. Buvo ne tik karšta, bet ir labai tvanku.

Praėjusį sekmadienį Carnegie salėje publika nesutalpo. Koncerta davė Vladimir Horowitz. Kas patraukė muzikos mylėtojus, tai tas faktas, kad per paskutinius 12 metų šis garsus muzikas niekur nekoncertavo. Daugelis norėjo pamatyti, kaip jis dabar pasirodys. O, žinoma, jis pasirodė puikiai. Skaitlinga publika jam kėlė audringas ovacijas.

Įžymioji negrė dainininkė Marian Anderson tapo išrinkta trustiste Brooklyno Dailės ir Mokslo Instituto. Tai didelis šiai garsiai menininkei pagerbimas.

Garsusis dainos ir muzikos kūrėjas Irwing Berlin prieš kelias dienas atšventė savo 77-įjį gimtadienį. Nors amžius veikia ir jį, kaip mus visus, bet jis tebekuria dainas. Sunku net tikėti, bet tikra tiesa, kad iki šiol per visą savo gyvenimą Berlinas yra parašęs sukūręs 900 dainų!

Rep.

Nepaprastai gražus tarybinis filmas

Manhattane Cameo teatre labai sėkmingai jau ketvirtą savaitę rodomas tarybinis filmas "Plisetskaya Dances". Bet Artkino Pictures firma jau ruošia naują, irgi šokių filmą. Bus pavadintas "The Great Stars of Ballet and Dance". Jame bus pavaizduota patys įžymiausi tarybiniai baleto šokėjai—Galina Ulanova, Maja Plisetskaya, Olga Leshinskaya, Vachtan Chabukiani, Konstantin Sergejev, Moisejev Ensemble, Mali Leningrad Ballet Company ir daugelis kitų.

Rep.

Iš LDS 13 kuopos susirinkimo

LDS 13 kuopos susirinkimas įvyko gegužės 5 d. Valdya raportavo, kad kuopoje viskas eina normaliai, nariai laiku pasimoka savo mokesčius. Pašalpon pasidavusių ligonių šiuo metu nėra.

Iš LDS centro buvo pranešta, kad visos kuopos raginamos minėti 35 metų sukaktį nuo LDS susikūrimo. Kuopos susirinkime nusi-tarta 35 metų minėjimą turėti kada nors rudenį. Kaip geriausia šią sukaktį paminėti bus aptarta sekanciam kuopos susirinkime.

Vajaus klausimu buvo prisiminta, kad reikėtų daugiau pasidarbuoti. Vieno naujo nario, kuris buvo vajaus metu gautas, nepakan-ka. Turime bandyti daugiau naujų narių įrašyti.

Sekamas susirinkimas bus labai svarbus. Jame aptarsime, kaip geriau sukaktį LDS jubiliejinę sukaktį, kaip daugiau naujų narių gauti, o po susirinkimo kuopos valdyba visus dalyvius pavaišins ir kartu turėsime LDS prezidento J. Gasiūno išleistas, palinkėsime jam gero vėjo vykti Lietuvon ir laimingai grįžti su gausiais išpučiais.

Tad labai svarbu visiems kuopos nariams susirinkime dalyvauti. Susirinkimas įvyks trečiadienį, birželio 2 d., Laisvės salėje, Ozone Park, N. Y. Pradžia 7:30 val. vakare.

Senas Narys

Serga

Labai, labai sunkiai serga buvusi įžymi veikėja Dženė Bondžinskaitė. Ją aplankiau praėjusį pirmadienį. Galima lankyti bile valandomis, nes ji yra kritiškai sergančiųjų sąrašė. Mane atpažino ir truputį pasikalbėjome, bet labai silpna.

Dženė guli James Ewing ligoninėje, Manhattane, ant 1st Ave. prie 67th gatvės. Kamario num. 918.

Labai gaila taip sunkiai susirgusios geros draugės.

Rep.

Pasveiko

Tikrai nustebau praėjusį antradienį LLD 185 kuopos susirinkime pamatęs Juozą Zajan. Vis dar galvojau apie vykimą į ligoninę jį aplankyti, o štai jis jau pasveikęs ir vėl dalyvauja su-mumis!

Kaip žinia, Juozas buvo paguldytas į Kings County ligoninę ir ten jam buvo padaryta nosyje labai skaudanti operacija. Matyt, viskas gerai pavyko ir Juozas sveikata pasitaisė.

Rep.

Gražus bus Moterų klubo mitingas

Sekamą trečiadienį, gegužės 19 d., Moterų Klubas susirinkimas bus skirtingas nuo kitų, todėl visos narės turėtų jame dalyvauti.

Pradėsime 7 val. vakare su vaišėmis, kurias ruošia kelios narės—jų vardus sužinosime atėję. Pagerbsime mūsų energingą ilgametę veikėją Marytę Tamelienę josios aštuoniasdešimtojo gimtadienio proga, o taip pat ir visas kitas nares, sulaukusias 80 metų ir daugiau. Jų tarpe randasi visų mylima O. Walmusienė, kuri niekuomet nepraleidžia mitingų — yra ir daugiau tokių narių, kurių vardus sužinosime mitinge.

Taipgi nepamiršime ir Motinų Dienos minėjimo. Šiuo atveju bus kalbų (neilgų), eilių ir kitokių pamarginimų.

Žinoma, atliksime ir būgančius klubo reikalus.

Valdyba

Žodelis iš Krymo

Žymusis Lietuvos rašytojas Aleksandras Guzevičius-Gudaitis neseniai buvo sunkiai susirgęs ir pergyveno pavojingą operaciją. Kiek tiek sutvirtėjęs, jis buvo išvykęs į Krymo kurortą poilsui. Rašo jis mums iš ten atviruką ir tarp kitko sako: "Krymas — puikus žemės kampelis. Užvesta daugybė naujų sodų ir vynuogynų. Kanalais iruošta drėkinimo sistema Juodosios jūros pakrantėse leidžia sėti net ryžius tūkstančių hektarų plote.

Sodai žydi, pilna ankstyvų gėlių, bet vėjai dar šalti: saulės vonias reikia priimti užuovoje, nors entuziastai ir maudosi jūroje. Po dviejų savaitių jau būsiu Vilniuje."

Atvirukas išsiųstas 1965 m. gegužės 5 d.

KLAIDELIŲ ATITAIŠYMAS

Gegužės 11 dienos "Laisvės" laidoje kai kuriuose egzemplioriuose korespondencijoje apie V. ir M. Zukams pagerbti pokylį buvo klaidelių. Buvo pasakyta, kad pokylis įvyko geg. 2 d., o turėjo būti geg. 8 d. Be to, Burkauskienės pavardė nebuvo tiksliai parašyta. Sakau, tai įvyko kai kuriuose egzemplioriuose — pradėjus laikraštį spausdinti, apsižiūrėjome ir paklaidas ištaisėme. Visvien atsiprašau! Ns.

JAV JAUNIMAS PRIEŠ KARĄ

New Yorkas. — Apie 600 jaunuolių pikietavo Devintojo pulko kareivines su šūkiais: "Nereikia kar... Baigti JAV karą Vietnam... Ištraukti JAV militarines jėgas iš Dominikos".

Rep.

Išleistuvių vakaras

Artinasi laikas, kuomet aidiečių grupė pakils į kelionę link Rytų, kur jie dalyvaus didelėse iškilmėse, kai bus paminėta Tarybų Lietuvos 25 metų sukaktis.

Šį šeštadienį (gegužės 15 d.) rengiamos jiems išleistuvės "Laisvės" salėje, į kurias Aido choras kviečia visus atsilankyti.

Bus skanių valgių ir gėrimų, bus dainų programa ir kiti įvairumai. Palinkėsime mūsų aidiečiams geriausios kloties ir laimingos kelionės.

Pradžia 7 valandą vakaro. Auka už vaišes \$2.50. Aido choras kviečia visus atsilankyti.

Aido choro valdyba

Iš LLDL 185 kuopos mėnesinio susirinkimo

Gegužės 11 d. kuopos susirinkime pirmininkas Vincas Venckūnas nedalyvavo, susirgęs, tai susirinkimą vedė Jurgis Bernotas. Kuopos valdybos raportai priimti vienbalsiai.

Valdyba pranešė, kad netolimoje ateity nariai gaus tris knygas, viena bus anglų kalba apie Lietuvą.

Išleidimą anglų kalba knygos apie Lietuvą nariai pradėjo entuziastiškai remti, užsisako po kelias knygas ir iš anksto pinigus sumoka. Pradėjo aukomis lenktyniuotis. Jei Pranas davė \$50, tai Petras Višniauskas — \$100.

Aš manau, kad kas nors pralenks ir Petrą dar su didesne auka. Mažesnių aukų čia naminėsiu.

Kuopa nutarė turėti išvažiavimą birželio (June) 27 d. į parką pavandenyje. Bus steiko pietūs.

Sekantis kuopos susirinkimas įvyks birželio 8. Gal bus pilnai pasveikęs kp. pirmininkas, tai gal bus surengti prieš susirinkimą pietūs, kaip kad buvo surengti balandžio 13 d.

Šiame susirinkime pasi-vašinom kavute ir kroliais, kuriuos pagamins Juozas Zajankauskas.

C. N.

LUBOS SUGERIA GARSĄ

Didž. Britanijoje pradėta pardavinėti permatoma medžiaga luboms. Ji sugeria 35% garsų. Naujoji medžiaga praleidžia 58% šviesos, nedega, ją galima plauti vandeniu.

Seulas. — Pietų Korėjos valdžia areštavo kelis militaristus, nes sako, jie planavo nuversti dabartinę valdžią.

Rašo iš Floridos

Mielas Jonai,
Prašau pasveikinti visą Chorą mūsų vardu. Labai linksmai laiką leidžiame.

Atrodo, kad kitame pasaulyje gyvename.

Motinos dienoje buvome pietų Lietuvių Socialiame klube. Man teko dainuoti net šešias dainas. Visi labai draugiški. Na, iki pasimatymo!

Elena ir Walteris Brazauskai

Laiškėlis rašytas Jonui Grybui.

UKMERGĖ. — Leonpolyje yra stambi mechanizuota paukščių ferma, kurioje vienu metu laikoma beveik 13 tūkstančių dedeklių, vištų, čia auginami paukščiai mėšai.

Paukščių ferma nuolat plečiama. Be esančių keturių didelių paukščių statoma dar viena 1,000 vietų patalpa dedeklėms vištoms.

Iš viso šiemet ūkis numato realizuoti mėšai beveik 30 tūkstančių paukščių ir išauginti 22 tūkstančius dedeklių vištų.

Didieji Piknikai

Prašome įsitęmyti datas ir vietas piknikų ir kviečiame atsilankyti į juos.

LAWRENCE, MASS.

Naujosios Anglijos lietuvių piknikas įvyks sekmadienį, Birželio-June 20 d., Maple Parke, Methuen, Mass.

BALTIMORE, MD.

"Laisvės" naudai piknikas sekmadienį, Birželio-June 20 dieną, Slovak National Parke, 6526 Holabird Ave.

EASTON, PA.

Philadelphiečių LLD 10 kuopos piknikas "Laisvės" paramai įvyks šeštadienį, Liepos-July 3 d. (prieš 4th of July šventę), Katinis Grove, Country Club Road, Easton, Pa.

BROCKTON, MASS.

Didysis "Laisvės" piknikas bus 2 dienas—sekmadienį ir pirmadienį, Liepos-July 4 ir 5 d., Ramova Parke, Claremont Avenue, Montello, Mass.

MAHANAY CITY, PA.

"Laisvės" naudai piknikas įvyks sekmadienį, Liepos-July 18 dieną, Martišin Grove, rengia ALDLD ir LDS kuopos.

Iš anksto reikia ruošti vykti į minėtus piknikus, reikia samdyti busus ir organizuoti pasažierius. Rūpinkimės visi ir visur, kad tie piknikai pavyktų.

IŠLEISTUVIŲ VAKARAS

Aido choras rengia išleistuves tiem aidiečiam, kurie važiuos šią vasarą į Tarybų Lietuvą. Bus skanių užkandžių ir gėrimų. Turėsime dainų programą ir kitų įvairumų.

Aidiečių Išleistuvės

įvyks šeštadienį,

Gegužės (May) 15 dieną

LAISVES SALEJE

102-02 Liberty Ave., Ozone Park

Pradžia 7 val. vakaro

Auka \$2.50

ANNUAL OUTING

First Great Event of the Summer!

Sunday, June 20th

CAMP MIDVALE-FELLOWSHIP
WANAQUE, N. J.

American Committee for Protection of Foreign Born
49 E. 21 St., Room 405, NYC
(Directions to Camp on Tickets)